

KIR. KÖZJEGYZŐK KÖZLÖNYE

Folyóirat a perenkivüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára

Főszerkesztő: FEKETE LÁSZLÓ Dr. budapesti kir. közjegyző.
Felelős szerkesztő és kiadó: SZEMERJAY-PETRÁN TIBOR Dr. budapesti kir. közjegyző.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, XIV., Thököly-út 95. Telefon: 97-0-69

A Magyarországi Királyi Közjegyzők Országos Egyletének postatakarékpénztári csekkszámhája: 41.951.

Zöldy Miklós dr.: Az új közjegyzői felügyeleti vizsgálat és a bűnvádi eljárás párhuzamos szabályai.

A közjegyzői rendtartás reformja. A budapesti kamara közgyűlése.

A nyugdíjintézet közgyűlése.

Közlemények.

Halálozások.

Kinevezés.

A budapesti kamara társasvacsorája

Perre utasítás után tartott tárgyalás díja.

Pályázati hirdetés.

A törvényszéki elnöki felülhitelesítés bélyegköteles-e?

Közjegyzői szakkönyvtár.

Az országos egyesület tagjainak díjhátráléka.

Állásközvetítések.

Kihirdetett törvények.

Rendelet.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

A budapesti ügyvédi kamara évi jelentése.

Jogállam.

Magyar Jogi Szemle.

Polgári Jog.

Notariatszeitung.

Az Ügyvéd.

Magyar Törvénykezés.

Illetékügyi Közlöny.

Joggyakorlat.

Magánjog.

Örökösödési eljárás.

Az új közjegyzői felügyeleti vizsgálat és a bűnvádi eljárás párhuzamos szabályai.

Irta: dr. Zöldy Miklós kir. ügyész, egyetemi magántanár.

I. A kir. ítélőbiráknak és a kir. ügyészség tagjainak fegyelmi felelősségéről, áthelyezéséről és nyugdíjazásáról, továbbá a kir. bírósági és ügyészségi tisztviselők fegyelmi felelősségéről szóló 1936. évi III. törvénycikknek (alább Ft.-vel rövidítve) *hárm*as jelentősége van. Elsősorban e törvény a birói és ügyészi fegyelmi jog szabályainak rendszeres összefoglalása, korszerű módosítása és a hat évtizedet meghaladó fegyelmi jogi birói gyakorlat által kifejlesztett — hasznosnak bizonyult — elveknek kodifikációja. Másodszorban figyelmet érdemel az Ft. azért, mert a *fegyelmi eljárásra* ebben a törvényben *megállapított szabályok alkalmazását a közjegyzőre, a közjegyzőhelyettesre és a közjegyzőjelöltre* — az 1874. évi XXXV. törvénycikkből (alább K.-val jelölve) és az 1886. évi VII. törvénycikkből (alább Kn.-el rövidítve) folyó eltérésekkel, — úgyszintén a közigazgatási bíróság tagjaira is *kiterjesztette*. Végül harmadsorban jelentőséggel bír az Ft. abból a szempontból, mert a *fegyelmi jog rendszerét új elvi alapokra fektette*; amennyiben a büntető törvénykezési eljárás irányát a gyakorlatban már korábban nagy vonalakban követő közszolgálati fegyelmi eljárási jogba —

a fegyelmi és bűnvádi eljárást kiegyenlíteni hivatott, egyúttal pedig a jövő bűnperbeli reform útját mutató — jogszabályokat vezetett be.

Ami a közjegyzői fegyelmi jogszabályokat illeti: ma az a helyzet, hogy a közjegyző, közjegyzőhelyettes és közjegyzőjelölt ellen folyamatba tett fegyelmi ügyekben az Ft. hatályban léte — az 1936. évi január hó 16. napja óta — a disciplináris jog *anyagi* jogszabályai ez idő szerint érintetlenül maradtak úgy, amint azokat a K. és Kn. tartalmazza. Ellenben ugyane személyeket illető fegyelmi jog *alaki* — eljárás — szabályaira nézve a K. és Kn. rendszerét részben módosító, részben kiegészítő Ft. általános érvényű rendelkezései jutottak előtérbe. Vagyis a *közjegyzői fegyelmi eljárásra* vonatkozó jogszabályokat ez idő szerint három törvény, úgymint: a K., a Kn. és az Ft. foglalják magukban; mégis azzal a hozzáadással, hogy addig, amíg az új közjegyzői kódex tető alá nem kerül, a közjegyzői fegyelmi jog gyakorlatában az Ft.-ben rendszeresített új jogelveket és jogszabályokat kell megfelelő mértékkel alkalmazni. Vonatkozik ez a megállapítás a jelen megbeszélés tárgyat tevő *új közjegyzői felügyeleti vizsgálatra* is, — és ebben a vonatkozásban e fogalom alatt *nem* értem a felügyeleti hatóságnak alakszerűségtől mentes egyéb intézkedéseit, — amely felügyeleti vizsgálatnak a bűnvádi per jog szabályaival való párhuzamba állítását: az ezután kialakuló gyakorlat szempontjából tartom szükségesnek.

II. Az Ft.-nek a birói és ügyészi közszolgálati, valamint azzal egy tekintet alá eső személyekre vonatkozó fegyelmi jog szabályozása tekintetében felismert *generalizáló* iránya: a törvényt megelőző birói gyakorlatban birja alapját. (Generalizáló irány alatt értem azt a célkitűzést, hogy az *általánosabb* keretekben érvényesülő büntető eljárási szabályokkal szemben: a *különös* jogot jelentő, különböző közszolgálati fegyelmi eljárások szabályai a maguk elszigeteltségéből kiszabaduljanak és a büntető eljárás szabályaival — lehetőleg — közös nevezőre hozassanak.) Azt lehet mondani tehát, hogy az Ft. tulajdonképpen jórészen a korábbi birói fegyelmi jogi gyakorlat kikristályosodott eredményeinek kodifikációja.

A közhivatali, — birói stb. — valamint azzal hasonló tekintet alá eső — közjegyzői stb. — státus közjogi természetű és pragmatikus felelősség-rendszere: egyaránt követelményként állítja fel ama magasrendű, közérdekű szempontok érvényrejtését, amelyek a bűncselekménnyel rokontermészetű — bár annál csekélyebb súlyú, de nála rugalmasabb fogalmi keretet betöltő — fegyelmi

vétséggel szemben a megtorlásigénylésnek lehetőleg közös irányt szabnak.

A fegyelmi vétség — közjogi elemzésében és értelmezésében — a bűncselekménnyel *hasonló* kategóriába sorozható anyagi jogi *fogalom*. Nevezetesen mindkét faja e visszaélésnek — a szubjektive okozott bárminemű káron felül — az objektív közjogi jogrend veszélyével, illetőleg sérelmével jár. Sőt tovább is mehetnénk az összehasonlításban, amidőn úgy a bűncselekmény, mind pedig a fegyelmi vétség fogalmaiból az *erkölcsi* törvényekkel ellentétben álló — rokon természetű — elemekre mutathatnánk rá. E helyett azonban — a korlátozó körülményeknél fogva — beérjük annak megállapításával, hogy a fegyelmi vétség — miként a bűncselekmény — közérdekű, hatékony megtorlására szolgáló alaki — eljárás — szabályoknak is általában *hasonló*, esetleg részben azonos *elveken* kell nyugodniok.

Kézenfekvő tehát az Ft. 30. §-ának jogi analógiából folyó parancsa, amelyszerint a fegyelmi eljárásban az Ft. 31—49. §-okban foglalt rendelkezésekkel nem szabályozott kérdésekben: az 1896. évi XXXIII. törvénycikk (büntetőperrendtartás, alább Bp.-vel jelölve) és az azt módosító és kiegészítő jogszabályok rendelkezéseit kell alkalmazni, — amennyiben az Ft. rendelkezéseiből vagy a *fegyelmi eljárás természetéből* más nem következik. Megjegyezvén itt még azt is, hogy a közjegyző, közjegyzőhelyettes és közjegyzőjelölt fegyelmi ügyében — a Bp. analóg alkalmazásán felül — a K.-ből és Kn.-ből folyó eltérő rendelkezéseket is figyelembe kell venni.

Az Ft. 30. §-ához fűzött miniszteri indokolás a most említett vonatkozásban reámutat arra, hogy a fegyelmi eljárás, — amely itt is az anyagi jog alaki vetülete, — a büntető eljáráshoz áll közel. Viszont a fegyelmi eljárás, — mert az említett viszonylatban a speciális jog a büntető joggal szemben a fegyelmi jog, — *különleges* szabályokat von maga után. A fegyelmi eljárásban tehát elsősorban ezek a különleges — a fegyelmi jog természetéhez, az eljárás rendeltetéséhez alkalmazandó — szabályok az irányadók. Elv azonban, hogy a fegyelmi eljárásra vonatkozó ama kérdéseket, amelyeket az Ft. *kifejezetten* nem szabályoz, a *büntető* eljárásra vonatkozó szabályok törvényi analógiája alapján kell megoldani.

Általános törvénykezési elv továbbá, hogy az eljárás — még pedig nemcsak a bűnvádi, hanem a fegyelmi eljárás egyaránt — minél egyszerűbb és minél gyorsabb legyen. Ehhez képest — a tárgyalt vonatkozásban — az Ft. kiküszöböli a korábbi fegyelmi

eljárásból ismert fegyelmi vizsgálatot és a *fegyelmi per előkészítését a felügyeleti vizsgálat keretébe utalja*. Ez az újítás megfelel a jogfejlődés irányának, amely az 1921: XXIX. t. c. (Bpn.) 7. §-ában foglalt rendelkezés folytán a büntető eljárásban is érvényesül és amely azt kívánja elérni, hogy a fegyelmi per ne kétféle előkészítő eljárás előzze meg; hanem egyfázisú előkészítő eljárás — a felügyeleti vizsgálat — után az ügy lehetőleg mielőbb az érdemleges döntésre hivatott fegyelmi bíróság elé kerüljön.

A bűnvádi perjognak ugyanez az iránya, hogy tudni illik a nyomozás minél rövidebb ideig tartson és csak a szükséges peranyag előkészítésére szorítkozzék. Jelentéktlenebb és egyszerűbb ügyekben még a nyomozás is felesleges; mint ahogyan a bűnügyi vizsgálatot rendszerint — még súlyos természetű bűnügyeknél is — mellőzni kell; a bűnügyi vizsgálat kötelező esete ismeretlen. Tehát az új büntető törvénykezés iránya szerint: az anyaggyűjtő perszaknak két részre osztása nemcsak nélkülözhető, hanem az ilyen bifurkált előkészítő eljárás hosszadalmaskodást eredményez.

A bűnvádi perjognak megfelelő, az előkészítő eljárás egyszerűsítésére és gyorsítására irányuló ez a törekvés az Ft. rendszerében szintén felismerhető; ez az elv tételesen a fegyelmi vizsgálat elejtésével jutott kifejezésre.

III. Eddig a büntető perjognak a fegyelmi eljárással *azonos* — általános irányú — elveiről volt szó; ezekkel szemben azonban vannak az Ft.-ben meghonosított olyan jogelvek is, amelyek a büntetőperrendtartás rendszerétől lényeges *eltérést* mutatnak. Ez utóbbiak pedig a következők:

1. A meglévő bűnvádi perjogunk rendszerétől mindenekelőtt eltérést mutat az Ft. 31. §-ának ama rendelkezése, hogy a fegyelmi vétséggel terhelt személyes szabadságát korlátozó intézkedésnek fegyelmi eljárásban nincs helye; továbbá, hogy csak az illetékes fegyelmi bíróság rendelheti el a terhelt testi vagy szellemi állapotának megvizsgálását. Ez a rendelkezés a fegyelmi vétség lényegéből következik, amelynek a megtorlása soha szabadságjogok elvonásában nem realizálódik. Tehát a közjegyzői fegyelmi eljárásban sem lehet helye a fegyelmi vétséggel terhelt letartóztatásának; a fegyelmi vétséggel terheltet még őrizni vagy őriztetni sem szabad; végül nem lehet őt — akarata ellenére — elmeállapotának megfigyelése végett zárt intézetbe szállíttatni. Lényeges ezen felül — a fegyelmi ügyben felügyeleti vizsgálatot teljesítő kir. közjegyző szempontjából — az Ft. ama rendelkezése, amely a fegyelmi

vétséggel terheltnek szakértővel — orvossal — való megvizsgálását a fegyelmi birói eljárás számára tartja fenn. A törvény ugyanis nyilván abból a felfogásból indul ki, hogy ha a közjegyző, közjegyzőhelyettes vagy közjegyzőjelölt testi vagy szellemi fogyatkozása — betegsége — miatt állásának betöltésére képtelennek látszik: ebben az esetben a felügyeleti vizsgálatnál úgysem lehet beérni, illetőleg nevezett ellen a birói fegyelmi eljárást feltétlenül le kell folytatni. Amikor azután a fegyelmi bíróságnak már módjában van orvosszakértővel megvizsgáltatni a terheltet, amit a felügyeleti vizsgálatnál megbízott kir. közjegyző nem tehetett meg.

2. Előljáróban már igyekeztem megvilágítani, hogy a közjegyzői fegyelmi jog mostani tételesen jogi rendszerében a képlet az, hogy a közjegyző, közjegyzőhelyettes és közjegyzőjelölt fegyelmi ügyében a lex generális: a Bp.; a lex speciális: az Ft. s a leges specialissimae: a K. és Kn. A fogalmaknak további tisztázása végett hozzáfűzöm ehhez még, hogy „*fegyelmi eljárás*“ alatt — az Ft. első fejezete VI. részének átfogó tartalmú feliratából is kitetszőleg — nemcsak a szorosabban vett birói fegyelmi eljárást, hanem tágabb értelemben a felügyeleti hatóság vagy a felügyeleti hatóságnak kirendelt megbízottja által teljesített felügyeleti vizsgálatot is érteni kell. Ez a felügyeleti vizsgálat ugyanis szorosán hozzátartozik a fegyelmi birói eljáráshoz; az utóbbit feltételesen meg kell előznie, ennél fogva a fegyelmi ügy integráns részét alkotja. Ugyanígy a „*bűnügyi eljárás*“: a nyomozás, vizsgálat és tárgyalási perszak sommázott fogalmát jelenti.

Ezek után reátérek a második lényeges rendszerbeli eltérésre, amely a büntető és fegyelmi ügyben követendő eljárást egymástól élesen megkülönbözteti s amely az előkészítő és érdemleges perszakra osztott bűnügyi és fegyelmi eljárás egybevetéséből ismerhető fel. Előre kell még bocsátanom azt a tételt, hogy bár a felügyeleti vizsgálatnál megbízott kir. közjegyző a vizsgálóbíró jogkörében jár el, azonban maga a felügyeleti vizsgálat jogi természete és jogi tartalma — különösen az azt követő érdemleges eljárási szak viszonylatában — a bűnügyi vizsgálatól lényegesen különbözik.

A bűnvádi eljárásban az első perszak a nyomozás, esetleg a vizsgálat, illetőleg e kettő együttvéve, amelyet azután a bűnper érdemleges birói tárgyalása — kifogási tárgyalás, főtárgyalás, felelővitel, — tehát a második perszak követ. Ha a terhelt a nyomozás vagy a vizsgálat során tisztázza magát és a gyanút maga felől

elhárítja vagy megállapítást nyer, hogy büntethető cselekmény nem forog fenn, ebben az esetben a bűnügyi eljárás a nyomozással vagy vizsgálattal véget ér, a bűnper érdemleges tárgyalása elmarad. Ugyancsak nincs helye érdemleges birói tárgyalásnak a bűnvádi eljárásban — többek közt — akkor sem, ha a vádló a vád képviselőjét nem vállalja, ha a vádhatóság a nyomozást megszünteti vagy vizsgálat alkalmával a vádat elejti.

Fentebb már érintettem azt a perjogi helyzetet, amidőn járásbiróság hatáskörébe tartozó, általában csekélyebb jelentőségű és egyszerű ügyekben, ahol kézenfekvő bizonyítékok állanak rendelkezésre, az előkészítő eljárás anyaggyűjtésére nincs feltétlenül szükség, az is elmaradhat. Ezzel szemben valamely fegyelmi vétség miatt a közjegyző, közjegyzőhelyettes vagy közjegyzőjelölt ellen tett feljelentés következtében folyamatba tett eljárás alkalmával: a felügyeleti vizsgálatot — minden egyéb feltételtől függetlenül — csak abban az esetben lehet mellőzni, *ha birói fegyelmi eljárásra sem kerülhet sor*. Vagyis a fegyelmi eljárás előkészítésére hivatott közjegyzői felügyeleti vizsgálat csak akkor marad el, ha az illetékes felügyeleti hatóság — a közjegyzői kamara — a fegyelmi feljelentést az eljárás lefolytatására eleve alkalmatlannak találja és megállapítja, hogy felügyeleti intézkedésre nem talál alapot. Ha azonban fegyelmi eljárásra van kilátás: ezt a felügyeleti vizsgálatnak minden esetben *kötelezőleg* kell megelőznie.

A közjegyzői kamarának a felügyeleti vizsgálat mellőzését kimondó határozatát nem lehet a vád képviselőjét megtagadó vagy a nyomozást megszüntető vádhatósági határozattal sem egy tekintet alá vonni. Nevezetesen az Ft. rendszere szerint a közjegyzői fegyelmi eljárásban: az eljárást megtagadó, a felügyeleti vizsgálat elrendelését mellőző vagy a fegyelmi eljárást elrendelő határozat meghozatalánál a vádhatóságnak *még* nem jut semmiféle szerep. Ehhez képest a felügyeleti vizsgálat során merőben közömbös, hogy a közvádló vagy ennek híján a feljelentést tett sértett személy ragaszkodik-e a vádhoz, kívánja és milyen keretben a fegyelmi eljárás lefolytatását? Tehát a felügyeleti vizsgálat — miként a tulajdonképeni birói fegyelmi eljárás — elmaradása a vádbeli állásfoglalással nincs összefüggésben. Ugyanúgy, ha a felügyeleti hatóság azt találja, hogy valamely feljelentett vagy hivatalból észlelt — tudomására jutott — fegyelmi vétség gyanúja forog fenn, aminek a tisztázása *hivatalból* szükségesnek látszik: a közvádló vagy a sértett személy indítványától teljesen függetlenül intézkedik az iránt,

hogy a közjegyző, közjegyzőhelyettes vagy közjegyzőjelölt ellen a felügyeleti vizsgálatot megindítsák és lefolytassák.

Mindezek összefoglalásaként megállapítható, hogy a bűnügyi eljárásban az előkészítő és érdemleges perszak: egymástól független, elkülöníthető önállósággal bír; viszont a közjegyzői fegyelmi eljárásban: a fegyelmi birói eljárás felügyeleti vizsgálat nélkül el sem képzelhető; a felügyeleti eljárás elrendelését pedig kizárólag a bekövetkezésre váró fegyelmi eljárás teszi szükségessé.

3. Az Ft. 32. §-ának második bekezdése a közjegyzői felügyeleti vizsgálatot — bizonyos vonatkozásban — a bűnügyi vizsgálattal hasonló tekintet alá vonja. Ebben a vonatkozásban a törvényanalógia akként nyer tételesjogi tartalmat, hogy a K. XV. fejezete és a Kn. 39. §-a szerint: a felügyeletet gyakorló — illetékes — közjegyzői kamara, vagy az elrendelt felügyeleti vizsgálat teljesítésével megbízott személy — az autonóm jogok szerint rendszerint valamelyik kir. közjegyző — a folyamatban lévő felügyeleti vizsgálat során a *vizsgálóbíró jogaiban és kötelességeivel jár el*. Mégis a felügyeleti vizsgálatot a bűnügyi vizsgálattól lényegében megkülönbözteti elsősorban az, hogy a kétféle eljárásnak más jogi tárgya van; az előbbinél az eljárás tárgya valamely fegyelmi vétség, az utóbbinál pedig valamely köztörvényi bűncselekmény. Ezen felül megkülönbözteti a felügyeleti vizsgálatot a bűnügyitől az, hogy a felügyeleti vizsgálatot teljesítő kir. közjegyzőt nem illetik meg a *vizsgálóbíró*nak kivételes közhatósági jellegével, főképpen pedig a bűnügyi vizsgálat rendeltetésével összefüggő — ez eljárás sikeres teljesítése végett biztosított — azok a jogok, amelyek szerint a vizsgálóbíró különféle hatósági személyek közreműködését, sőt több irányban karhatalmat vehet igénybe.

Általában a felügyeleti vizsgálatot, — amint azt alább még részletesebben kimutatom — a bűnügyi vizsgálattól az is megkülönbözteti, hogy a közjegyzői felügyeleti vizsgálat során a *vád* (akkuzatórius) *elv* teljesen hiányzik és ezt a *hivatalból folyó* (officiális) *intézkedések elve* helyettesíti; addig a bűnügyi vizsgálat keretében a vád elvnek van döntő szerepe és csak töredék részben, mellékesen jön az officális intézkedés szüksége és lehetősége számításba.

Mindez pedig a továbbiakban azt jelenti, hogy a felügyeleti vizsgálat — miként az egész fegyelmi eljárás — során a feljelentés visszavonásának (nem nevezhető „vád elejtésének“) nincs meg az a következménye, hogy e miatt a felügyeleti vizsgálatot vagy a

fegyelmi eljárást meg kellene szüntetni. A törvény ugyanis itt azt a magasrendű követelményt állítja fel szabályként, hogy ha valamely feljelentés vagy hivatalos észlelés alapján felügyeleti vizsgálatot vagy fegyelmi eljárást rendeltek el, ilyen esetben elsőrendű — semmi irányban nem befolyásolható — közérdek annak perrendszerű megállapítása: vajjon a fegyelmi vétség gyanúja alapos volt, esetleg a fegyelmi vétség tényleg fennforgott-e?

Amíg tehát a bűnügyi eljárás rendjén, — amidőn csupán egyszerű közjogi büntetőigény létezéséről vagy annak hiányáról lehet szó, — az előkészítő eljárási szakban az ügy ura mindég a vádló; a vád megtagadása, elejtése az előkészítő eljárás megszűnését eredményezi; addig a fegyelmi eljárást megelőző felügyeleti vizsgálat során *az ügy ura a felügyeleti hatóság*, illetőleg a felügyeleti hatóságnak a felügyeleti vizsgálat teljesítésére kirendelt megbízottja. Ezt a gyakorlatban úgy lehet elképzelni, hogy a felügyeleti vizsgálatot megbízott kir. közjegyző *felelősségteljes* munkájától, illetőleg az ennek alapján előterjesztett javaslatától függ jórészen az állásfoglalás kialakulása, amely a felügyeleti vizsgálat megszüntetésére vagy pedig a felügyeleti vizsgálat befejezése után az ügynek a fegyelmi bírósághoz való áttételére vezet. Hangsúlyozni kell azonban, hogy a felügyeleti hatóságra — a *közjegyzői kamarára* — *tartozik a döntés* abban a kérdésben, hogy a felügyeleti vizsgálatot megszüntesse vagy pedig az ügynek a fegyelmi bírósághoz áttételével a fegyelmi eljárást szorgalmazza. A törvény által e részben *teljes mértékben* biztosított officialitás elvét az tette indokolttá, hogy — amint azt már előbb érintettem — a közjegyző, közjegyzőhelyettes vagy közjegyzőjelölt fegyelmi vétségtől való intaktságának, esetleg a fegyelmi vétségben való bűnösségének megállapítása: a közérdek szempontjából a bűncselekményekkel szemben támasztható megtorlás igénylésnél tartalmasabb, kényesebb, fokozottabb közjogi követelményként kerül számításba.

IV. Az alábbiakban még röviden vázolni óhajtom a közjegyzői felügyeleti vizsgálat sablonos lefolyását, amelyet az Ft.-nek a közelmúltban történt életbelépése óta a Bp. IX. fejezetében megszabott perrendi szabályok részben determinálnak.

1. Az eljárás többnyire valamely sértett személynek fegyelmi *feljelentése* folytán indul meg. A feljelentést valamely fegyelmi vétség címén — az új törvény óta is — az illetékes felügyeleti hatóságnál: tehát közjegyző, közjegyzőhelyettes vagy közjegyzőjelölt ellen annál a közjegyzői kamaránál kell megtenni, ahol a

feljelentett személy be van, vagy ahol legutóbb be volt jegyezve. Más hatóság a nála tett feljelentést továbbítja az illetékes felügyeleti hatósághoz.

A fegyelmi vétségeknek *feljelentési köteleességét*, — ami szintén a fegyelmi jog officialis elvének következetes érvényesítése, — az Ft. 36. §-a *hatóságokra nézve* megrendeli. Ugyanezt az elvet tartalmazza a Bp. 87. §-a bűncselekmények tekintetében. Tehát minden hatóságnak ezentúl kötelessége, hogy ha olyan tényeket észlel, vagy ha olyan tények jutnak tudomására, amelyekből alaposan következtethető, hogy közjegyzőt, közjegyzőhelyettes vagy közjegyzőjelöltet fegyelmi vétség elkövetésének nyomatékos gyanúja terheli: az észlelt vagy tudomására jutott tényeket a fegyelmi felelősség alá eső személy felügyeleti hatóságával közölje.

Ha közjegyző, közjegyzőhelyettes vagy közjegyzőjelölt ellen csőd vagy kényszeregyességi eljárás indul, vagy ha a csődnyitást vagyonihiány miatt nem rendelték el, továbbá ha az említett személyek valamelyikét jogerősen gondnokság alá helyezik, vagy ha kiskorúságát meghosszabítják: az ügyben eljáró hatóságnak hivatalos kötelessége, hogy minderről az illetékes közjegyzői kamarát értesítse.

A közjegyzői kamarának akár feljelentésből, akár hivatalos úton észlelt vagy tudomására jutott tények alapján jogában van a feljelentett ellen — fegyelmi vétség alapos gyanúja esetén — a felügyeleti vizsgálatot elrendelni, mégpedig olyan *alakszerű határozattal*, amelyet a gyanúsítottak is ki kell kézbesíteni. A felügyeleti vizsgálatot elrendelő ez az alakszerű határozat nyújtja a *kirendelt* kir. közjegyzőnek az Ft. 32. §. második bekezdésében meghatározott jogait.

Sürgős szükség esetén a kamara a gyanúsítottak állásától való felfüggesztése iránt intézkedhetik; de ezt a joglépést azonnal közölni kell a fegyelmi bírósággal.

Olyan esetekben, amidőn a felügyeleti vizsgálat elrendelése nyilván kilátástalannak látszik, illetőleg fegyelmi vétség esete nem forog fenn, a felügyeleti vizsgálat elrendelését *mellőzni* lehet. Természetesen azonban a felügyeleti vizsgálat mellőzésével egyidejűleg a felügyeleti hatóság az alá tartozó személlyel szemben egyéb — megfelelő — felügyeleti intézkedést tehet. Újból hangsúlyoznom kell e részben ama nézetemet, hogy meg kell *különböztetni*: a fegyelmi eljárást kötelezőleg megelőző felügyeleti vizsgálatot attól a felügyeleti vizsgálattól, amelyet a felügyeleti hatóság csupán az ügyviteli szabályok szerint — *pro foro interno* — rendel el. Az

előbbi — tudni illik a fegyelmi eljárást kötelezőleg megelőző — felügyeleti vizsgálat: a törvény kifejezett rendelkezése híján *nem* minden fegyelmi feljelentés folytán rendelendő el és annak elrendelése alakszerű s indokolt határozathoz van kötve. Viszont az utóbbi, az ügyvitelhez tartozó és minden kötött alakszerűséget nélkülöző felügyeleti vizsgálat: nem is tartozik a fegyelmi eljárás keretébe, tehát azzal e helyütt nem kívánok foglalkozni.

2. A *felügyeleti vizsgálat* pótolja az Ft. rendszeréből kiküszöbölt fegyelmi vizsgálatot; annak alapja valamely fegyelmi vétség kellő indiciuma; feladata pedig az, hogy a fegyelmi eljárás elrendelése kérdésében a döntéshez szükséges ténykörülmenyeket és bizonyítékokat feltárja.

A közjegyző, közjegyzőhelyettes és közjegyzőjelölt ellen a felügyeleti vizsgálatot az illetékes közjegyzői kamara rendeli el s azt ugyane hatóság, illetőleg az általa kirendelt kir. közjegyző teljesíti. A megbízott közjegyző a gyanúsítottat, továbbá a tanukat kihallgatja; szakértőt hallgathat meg; — kivéve azt az esetet, hogy a gyanúsított testi és szellemi állapotát orvosszakértővel meg nem vizsgálathatja. A továbbiakban a megbízott kir. közjegyző bizonyítékul szolgáló okiratokat szerezhethet be; birói szemlét tarthat. Ellenben letartóztatást, személymotosztást, házkutatást a kirendelt kir. közjegyző nem foganatosíthat. A meg nem jelent és igazolatlanul távol maradt tanukat elővezetheti és pénzbírsággal sújthatja.

Eljárása során a megbízott kir. közjegyző — helyel és kelettel ellátott — jegyzőkönyvet vesz fel, amelyet az ügyfél előtt felolvass és azt az ügyféllel együtt alá is írja.

A kamara határozata, illetőleg az általa kirendelt kir. közjegyző megbízása: a felügyeleti vizsgálatnak valamely megnevezett személylyel szemben, meghatározott fegyelmi vétség miatt lefolytatása iránt intézkedik. Mégis a törvénynél fogva vizsgálóbirói hatáskörrel megfelelően felruházott és az illetékes kamara által megbízott kir. közjegyző: kivételes esetekben egyes *halaszthatatlan* felügyeleti vizsgálati cselekményt *más* közjegyzői személyek ellen és egyéb fegyelmi vétségekre is kiterjedőleg teljesíthet, mint amire a szorosán vett mandátumát kapta.

A felügyeleti vizsgálatnál megbízott kir. közjegyző csak az illetékes közjegyzői kamara területén járhat el; területen kívül egyes vizsgálati cselekmények teljesítése végett az illetékes társhatóságot — másik közjegyzői kamarát — kell megkeresnie.

A bizonyítékokat szükség esetén biztosítani kell; e végből a

megbízott kir. közjegyző tanukat és szakértőket eskethet meg: ha tudni illik az illető tanunak vagy szakértőnek a fegyelmi tárgyaláson való megjelenése előre láthatóan leküzdhetetlen akadályba fog ütközni.

A felektől — a kir. ügyésztől, a feljelentőtől vagy a gyanúsítottól — eredő esetleges indítványokat és kérelmeket a megbízott kir. közjegyzőnek el kell fogadnia; azonban mindezekhez a felügyeleti vizsgálat lefolytatásánál kötve nincs. A fegyelmi vétség hiányára vagy fennforgására vonatkozó, tájékoztató adatoknak és bizonyítékoknak megszerzése után, a megbízott kir. közjegyző a felügyeleti vizsgálatot befejezi és az ügyiratokat az illetékes közjegyzői kamara, mint felügyeleti hatóság elé terjeszti.

A felügyeleti vizsgálat pótlása, illetőleg kiegészítése iránt a továbbiakban az illetékes közjegyzői kamara hivatalból intézkedhetik; esetleg más kirendelt kir. közjegyzőt bizhat meg a vizsgálat pótlásával vagy kiegészítésével.

Ha a közjegyzői kamara a felügyeleti vizsgálat adatait a szükséges tájékoztatás szempontjából a maga részéről szintén teljeseknek ismeri fel, ebben az esetben a felügyeleti vizsgálatot megszüntetheti; vagy pedig — ellenkező esetben — fegyelmi vétség gyanuját most már konkrét adatok alapján észlelve, az ügyiratokat a fegyelmi eljárás elrendelése végett az illetékes fegyelmi bíróságnak küldi meg.

A fegyelmi vizsgálat befejezése, illetőleg az iratoknak a fegyelmi bírósághoz áttétele előtt: a fegyelmi vizsgálat adatait megfelelő indítvány tétel végett az illetékes kir. ügyészséggel is közölni kell.

A kir. ügyész — ha a felügyeleti vizsgálat teljesítésében hanyagságot tapasztal, — az illetékes fegyelmi bíróság elnökéhez, ez pedig az igazságügyminiszterhez tesz jelentést.

A felügyeleti vizsgálatot — ugyancsak a közvádoló indítványától függetlenül — követi a tulajdonképpeni birói fegyelmi eljárás, amely azonban már nem tárgya a jelen megbeszélésnek.

A közjegyzői rendtartás reformja.

A budapesti kamara közgyűlése.

A magyar közjegyzői intézmény és a kar szempontjából messze kiemelkedő fontosságú kijelentések hangzottak el a budapesti kir. közjegyzői kamara március hó 22. napján tartott rendes évi közgyűlését vezető *Lázár Ferenc* felsőházi tag, kamarai elnök különben is különlegesen tartalmas, eredeti gondolatokat reveláló, mindvégig disztिंगvált nivón mozgó megnyitó beszédében. A nem korszerű, elavult s elejétől kezdve is igen sok hibás intézkedést tartalmazó, az intézményben rejlő különleges értékeket egyáltalában nem maradéktalanul, sőt sok vonatkozásban csupán torzított formában a jogszolgáltatás rendelkezésére bocsátó közjegyzői rendtartás tökéletesen megérett arra, hogy a változott viszonyok követelményeinek s a közjegyzői intézmény eredeti lényegének megfelelően reformáltassék. A közjegyzői karnak évtizedek óta tökéletesen megokoltan hangoztatott kivánsága ez a reform. Ekként örvendtesen és megnyugvással veheti *Lázár Ferenc* beszédéből tudomásul a magyar közjegyzői kar, hogy a reform előmunkálatai a legkomolyabb formában annyira előrehaladott stádiumba jutottak, hogy nemsokára a legilletékesebb fórum, az igazságügyminiszter felülbírálatára alá kerülnek s ahogyan *Lázár Ferenc* kijelentette, jogos a reménység, hogy a budapesti kamara jövő évi közgyűlésén már a reform munkálatok eredményéről fog megemlékezhetni.

Nemcsak a közjegyzői kar, de a magyar jogszolgáltatás szempontjából is, amelynek egy jó és modern közjegyzői intézmény felbecsülhetetlen szolgálatokat tehet különösen a megelőző jogvédelem és ezzel is kapcsolatosan a bíróságok tehermentesítése terén, kívánatos és sürgős, hogy mielőbb belekerüljön a magyar törvénytárba az új magyar közjegyzői rendtartásról szóló törvény.

A fentiek alapján nagy jelentőségű kamarai közgyűlésről az alábbi tudósítást adjuk.

A közgyűlésen megjelent közjegyzők és jelöltek — ugyanazok, akiknek névsorát a nyugdíjintézet közgyűléséről szóló tudósításban

közreadtuk, mivel az idegen kamarák területéről megjelent közjegyzők és jelöltek elnöki meghívás következtében a közgyűlést szintén végighallgatták — *Lázár Ferenc* dr. elnök felhívására állva mondták el a Nemzeti Hiszekegyet. A közgyűlés határozat képességének megállapítása, jegyzőkönyv vezető és hitelesítők felkérése után *Lázár Ferenc* dr. elnök a következő beszéddel nyitotta meg a közgyűlést:

„Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Mielőtt az 1935-ik év munkájáról a kamara beszámolóját a t. Közgyűlés elé terjeszti, méltóztassék megengedni, hogy pár percre kérjem és igénybe vegyem igen tisztelt Kartársaim szíves figyelmét.

Mint a következő jelentésből kitűnik, a kamara az elmúlt évben is intenzív működést folytatott. Vezérlő elvei ugyanazok voltak és maradtak, melyeket eddigi közgyűlési beszédeimben lerögzíteni bátor voltam. A tiszta erkölcs uralma, annak inaugurálása és céltudatos érvényre juttatása intézményünk minden életnyilvánulásában, az egyesek működésében úgy, mikép egyaránt a kamara hivatali ténykedéseiben és törekvéseiben, a törvények és jogszabályok komolyabb és exaktabb megtartása és megtartatása, a jog tiszteletének és uralmának nagyobb fokú biztosítása, a közjegyzői intézménynek szükségszerű fejlesztése és tökéletesítése, a kamarai autonóm jogok tisztelete s ha kell védelme mindenkivel szemben, a kartársi érdem szerint való megbecsülésen alapuló őszinte kollegiális jó viszony ápolása, az egy fronton küzdők testvéri szolidaritása, a közjegyzői intézmény és hivatal tekintélyének nem külső eszközökkel, hanem a jogtudás, a gyors és tiszta judicium, a szorgalmas és precíz munka, a feleknek szeretetteljes, de nem alázkodó, jó kiszolgálása, az anyagi felfogás kiküszöbölése, az emberi élet tökéletesítése komoly eszközökkel, törekvés a magyarság céljaiért és minden fenkölt ideáért, nemes fegyverekkel való áldozatos munkábaállás, a jog uralmának szeretete s az emberek jogának egyforma, igazságos, gyors kiszolgálása, a magasabb lelki és szellemi kultúrájú magyarok és idegen nemzetbelieknek összefogása az emberi eszme mind tökéletesebb megvalósulására és uralmának biztosítására, a gyengék szeretete és azok megsegítése — azok a főszempontok, amelyek munkánk és az én szerény munkám végzésekor bennünket vezettek.

Egymás között már nagyobb összetartást tapasztalhatunk, hivatásunk szeretete s magas kvalifikációnk reá fognak sodorni bennünket azokra az útakra, amelyek fentebb kitűzött céljaink elérésére vezetnek.

Mielőtt a tárgysorozatunk további tárgyalására térnénk, engedtessek meg nekem, hogy röviden megemlékezzem az immár 62. éves közjegyzői rendtartás reformjavaslatának előkészítésére irányuló munkálataimról, melyet még Zsitvay Tibor igazságügyi miniszter úr megbízásából kezdettem meg s a mostani igazságügyi miniszter úr — kinek személyéről, hogy érdem szerint nem emlékszem meg, attól engem nem a méltányos elismerés hiánya, hanem a vele való igen közeli vérégi kapcsolat parancsolta tartózkodás kell, hogy mindig visszatartson — mondom a jelenlegi miniszter úr e megbízást fenntartva, kiváló munkatársaimmal együtt folytatok.

Megvallom, én sokszor kételkedtem abban, hogy a mai politikai viszonyok s az államkormányzás iránya alkalmas-e arra, hogy valamely igazságügyi szervezet és intézmény a mai időkben tökéletesebbé és az előrehaladó idők és pedig hosszú idők követelményeit kielégítően reformálható legyen, de az igazságügyi miniszter úr kétségtelenül jobban kell hogy tudja és ismerje egyrészt a kormányzati és politikai élet alkalmaságát, másrészt saját akaratának súlyát és elszántságát és ő sürgeti nálam a reformjavaslatot, az tehát hamarosan el fog készülni s az igazságügyi minisztérium kodifikációs osztályának rendelkezésére fog állani.

Amidőn a reform kérdéséről röviden megemlékezem, nem mulaszthatom el, hogy fel ne vázoljak néhány fő elvi szempontot, egy-egy fontosabb konkrét újítást, melyet tervbe venni szándékozunk avégből, hogy a magyar közjegyzői intézmény nemcsak azért, mert a reformtörvény kétségtelenül egyideig a legfrissebb rendtartást fogja adni az európai perenkívüli jogszolgáltatási és jogot szolgáló intézmény számára, hosszú időn át nemcsak a tőlünk telhetőleg legtartalmasabb, legnívósabb, legerőteljesebb s a lakosság jogi szükségleteit s a joguralmát és biztonságát egészen alkalmas, célszerű és eredményes módon szolgálni képes, minél tökéletesebb intézménnyé alakítható legyen.

Hogy e cél eléressék, az eddiginél sokkal komolyabb és alaposabb szelekció érvényesülését tartom szükségesnek, a

kiválóan jellemes, tisztult erkölcsi felfogású, képzett és komoly jogász munkára képes egyéneknek kinevezése útján, mit egyrészt úgy vélek elérhetőnek, ha a közjegyzőhelyettesek közül az arra egészen érdemesek számára a kinevezést a törvényben intézményesen és célravezető módon biztosítva, a minőség tekintetében egészen szelektált fiataloknak számára a ma sokszor reménytelen hivatásukat kívánatosá tesszük,

ezzel a kar színvonalát minél magasabbra emeljük, hogy alkalmassá tegyük a reá bizandó nagyobbkörű feladatok elvégzésére, viszont

a kir. közjegyző munkáját és tekintélyét külsőleg is jobban védve, közhatósági jellegét jobban kidomborítva, existenciáját jobban biztosítva, a közjegyzővel szemben az eddiginél nagyobb kívánalmakkal lépünk fel, a személyes munkálkodás és egyéni hivatali aktivitás terén.

Abból indulok ki, hogy a közjegyzői kinevezés s a közjegyzői funkcióval való felruházás a közjegyző jól, alaposan, érdem, képesség és alkalmasság szerint való komoly szelektálása után kell, hogy történjék a jövőben. Erre intézményes lehetőséget gondolva ki és biztosítva, — az így kiválasztott közjegyzőtől megkívánandó lesz a jövőben a nagyobb mértékű személyes tevékenység, — a helyettesek kiválasztását esetleg egy szintén komolyabb s nem egyedül a közjegyző szerződését tekintve, — a kinevezésre is gondolva, — egymagában véve az államhatalom, az elegendő szelektálás garanciájának, — a helyettesítéseket a mellőzhetetlen szükségesség esetére tartom korlátozandónak, abból indulva ki, hogy a közjegyző működése az ő személyes tevékenységét, nemcsak felelősségét, de a pouvoirt is az ő kiválasztott megbízható személye nyervén, — a hivatal teendői, a szellemi munkát és irányítást értve, folytonosan s nem sűrűn és hosszú időre megszakítva *általán személyesen lesznek elvégzendők* s csupán kényelemszeretetből nem lesznek arra néha nem is alkalmas személyekre átruházhatók. Az ő szimbolikus működése nem elegendő és közérdekből nem megnyugtató és nem megengedhető.

Ami most már a személyes munkája tekintetében komolyabban igénybe venni kívánt kir. közjegyző komolyabb hatáskörét illeti, bejelenthetem, hogy úgy magam, mint kiváló munkatársaim arra törekszünk, hogy a közjegyzői hatáskörbe

kerüljön mindaz a perenkívüli, jogászi és jogbiztosító, jogot szolgáltató tevékenység, hatósági, bírói funkció, amelynek elvégzésére közérdekből és az állampolgárok érdekében a közjegyzői intézmény alkalmas és jobban alkalmas s hogy ilyeneket megtaláljunk, nemcsak új területeket igyekeztem és igyekeztünk felkutatni, hanem megvizsgáltuk a modern európai közjegyzői rendtartások megszabta területeket s azokról azon lehetőségeket, melyek hazai viszonyokra alkalmazhatók, átültetni iparkodunk

s azonfelül, hogy végre egy egészen egyéni elgondolásmat képező konkrét, új és megfelelő személyek megfelelő munkájával nagyra és jogszolgáltatási rendszerünkben igen jelentőssé kialakítható új munkaterületre is reá mutassak,

a polgári perrendtartás 139. §-a értelmében a kereset indítása előtt annál a járásbírósnál, amely per esetében az értékre tekintet nélkül illetékes volna, egyességi kísérlésre idézést lehet kérni. Az idézést, melyben az ügy röviden megjelölendő a bíróság kézbesíti, a létrejött egyesség jegyzőkönyvbe veendő és bírói egyesség hatályával bír.

Ezt a hatósági, illetve bírósági egyességi eljárást, melyet a nagyközönség nem ismer, az ügyvédek nem frekventálnak, amely pedig a jogvitáknak perenkívüli elintézési lehetőségét és pedig mindegyik félre megnyugtató, nem költséges, — elintézését célozta és biztosítaná — s mely az ügyvédi munkakörből mit sem von el, — a közjegyzői hatáskörbe átveendőnek tartom nemcsak azért, mert ha ezt kellő promulgáció révén a nagyközönség megismeri s annak előnyei vele a nagy nyilvánosság előtt közöltetnek, ami nekünk nem okozna nagy nehézséget, — a jogviták nem csekély részének elintézésénél venné igénybe, — a kir. közjegyzőnek alkalma nyílnék a felek összeegyeztetésének — az igazság és jog érvényesítésének komoly szolgálatára, — amely köztudatba hozva, — nem csak kenyeret jelentene, hanem a gyors, biztos, olcsó és évtizedes izgalmakat, családok közötti gyűlöletet kizáró, nem felebbezhető, a pereskedési szenvedélyt lecsillapító és kiölő, — olyan közhatósági elintézését jelentené és biztosítaná, amely nemcsak a magánjogi ítélkezés rendkívüli egyszerűsítését, annak hosszas, komplikált és sokszor mesterséges és akaratlanul is romboló eredményeit küszöbölné ki, hanem amíg a bíróságok tehermentesítésével s kis részben feleslegessé tételét is eredményezné,

— a szörnyen zaklatott életű magyarság lelki nyugalmanak és társadalmi harmóniájának célját is jótékonyan szolgálná, —

a fegyelmi ítélkezés teljes reformját első fokon az autonóm fegyelmi ítélkezést, második és utolsó fokon az ügyvédi tanács mintájára a kuriai közjegyzői tanácsot tartanám megfelelő ítélő fórumnak.

Nem akarok kartársaim türelmével visszaélni, be is fejezem szavaimat — és amidőn az elmúlt évben tapasztalt baráti érzésekért és jóakarató, megértő támogatástokért hálás köszönetet mondok, annak a reménységemnek adok kifejezést, hogy tán a jövő közgyűlésen már reformmunkálataink eredményéről lehet szerencsém megemlékezni.

A közgyűlést megnyitom.“

A közgyűlés tagjai *Lázár Ferenc* megnyitó beszédét nagyjelentőségéhez mérten állandó figyelemmel kísérték s a nagy tetszéssel fogadott beszéd végén az elnököt hosszasan megéljenezték.

A kamara 1935. évi működéséről egybeállított jelentést *Barcs Ernő* dr. kamarai titkár terjesztette ezután elő. A jelentés bevezető részét az alábbiakban egész terjedelmében közöljük:

„Ha az 1935. évi március hó 24-én tartott legutóbbi rendes közgyűlésünk óta lefolyt esztendő jogéletének vázlatosan felrajzolt képét kívánjuk szemlélet tárgyává tenni, igazat kell adnunk mindazoknak, akik úgy látják, hogy ezen a képen a jogélet karakterisztikumát alkotó jogeszmé vonásai, mintha ismét elmosódottabbakká váltak volna.

Elnökünk a múlt évi közgyűlésen tartott megnyitó beszédében utalt *Dr. Sipőcz Jenő* főpolgármester úrnak a Kir. Közjegyzők Országos Egylete jubileumi díszközgyűlésén e részben elhangzott klasszikus megállapításaira s azóta egy ügyvéd társaság összejövetelén nem kisebb súllyal és tekintéllyel bíró egyén, mint Magyarország Igazságügyminisztere beszélt a jogeszmé erejének elhalványodásáról.

Az ország első bíróságának vezetői az újévi elnöki megnyitó beszédeikben a személyüknek és pozíciójuknak kijáró tekintély sulyával mutattak reá arra, hogy minő heroikus küzdelmet kell *Justitia* istenasszony papjainak kifejtieniök az igazság szolgálatában és a jogeszmé megvédése érdekében.

Közjegyzői hivatásunk gyakorlása közben a jog, törvény, az igazság és erkölcs parancsainak érvényrejuttatása érdekében igen gyakran magunknak is nehéz küzdelmet kell kifejtetni az ármány-

kodással, csalárdsággal és rabulisztikával szemben. Tudunk esetekről amikor pld. kereskedelmi áruból minta vétele alkalmából befolyást kívánt gyakorolni a megkereső vevő fél a közjegyzőre abban az irányban, hogy ne a véletlen rendje szerint vegye a mintát, hanem főként a kifogásolható árút válogassa ki, hogy ezáltal nagyobb ár-engedményhez juthasson.

Minő süllyedése az erkölcsi nivónak és teljes hiánya a jog tiszteletének, amikor a preventív jogvédelem pártatlan szolgálatában álló közhiteltű személyt: a kir. közjegyzőt akarják a maguk csalárd üzleti manipulációinak szolgálatába állítani. — A kufár szellemnek ezek az alacsony motivumok által felkorbácsolt szennyes hullámai azonban megtörnek a közjegyzői kar erkölcsi felfogásán és jogtiszteletén.

De meg kell törniök azoknak a kísérleteknek is, amelyek a jogeszme elhalványulásának következtében a jogi munka lebecsülése folytán a közjegyzőt a díjszabás szerinti díjaiból olyan nagy mérvű engedmények nyújtására kívánják reábirni, amely már a megszégyenítéssel határos és amely kívánság, teljesítése esetén közel állna az 1886. VII, t. c. 42. §-ának d) pontjában meghatározott tilalom megszegéséhez.

Mindezeknek felismeréséből önként következik, hogy a jog tisztelete, a jogeszme érvényrejuttatása és a közjegyzői intézmény és kar tekintélyének megóvása voltak azok a vezérgondolatok, amelyeket a kamara reánk bizott ügyeinek vitelében mindenkor szem előtt tartottunk s amidőn a tisztelt Közgyűlésnek sáfárkodásunkról az alábbiakban beszámolunk, kérjük a tisztelt Közgyűlést, hogy ténykedésünket eme vezérgondolatok szemüvegén át nézve méltóztassék bírálat tárgyává tenni.

Mielőtt kamaránk beléletére vonatkozó beszámolónkat előterjesztenők, méltóztassanak megengedni, hogy általános átnézetét adjuk azoknak az eseményeknek, amelyek a kamaránkon kívül zajlottak le s amelyeket nemcsak éber figyelemmel kísérni, hanem azokba bekapcsolódni a közjegyzői kar és az intézmény érdekében álló kötelességünknek tartottuk.

Mindenek előtt örömmel kellett látnunk, hogy az igazságügyi kormányzatnak vezetése az elmúlt év folyamán is Dr. Lázár Andor igazságügyminiszter úr kezében volt, aki a közjegyzői kar ügyei iránt mindenkor a legnagyobb érdeklődést tanúsítja és akinél az intézmény fejlődésének és megerősödésének érdekében kifejtett

minden tevékenység a legteljesebb megértésre és jóindulatú támogatásra talál.

Amint már az előző évi jelentésünkben is említettük, sajnálattal vettük Dr. Tasnádi Nagy András igazságügyi államtitkárnak az igazságügyminiszteriumból való távozását, mert benne ügyünknek lelkes és odaadó támogatóját veszítettük, aki kiváló képességeit most a vallás- és közoktatás ügyek szolgálatába állította.

Nagy megnyugvással vettük tudomásul, hogy a VIII. ügyosztály ügyeinek felülvizsgálását az Igazságügyminiszter úr Berczelly Jenő dr. államtitkár teendői közé utalta.

Elismeréssel kell adóznunk dr. Gallánffy Jánosnak, a kir. közjegyzői kar felsőházi képviselőjének, az országgyűlés felsőházának 1935. június 19-én tartott ülésén, az 1935-36 évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslat általános tárgyalása alkalmából elmondott komoly gondolatokkal teljes, kiváló szaktudásról tanuskodó beszédéért.

Ehelyütt beszédének éppen azt a részét emeljük ki, amely közbeszólások alakjában csupán azoknál váltott ki ellentmondást, akik még mindig nem tudják, vagy nem akarják felismerni azt a megdönthetetlen igazságot, hogy a közhatósági megbízásban eljáró jegyző részére a magánmegbízásból teljesített munkák ellátásának megengedése egy jogállamban erkölcsileg lehetetlen.

Nem érdektelen idéznünk Kozma Miklós belügyminiszter úrnak 1936. február 22-én a sajtó képviselői előtt a közegészségi törvényjavaslat ellen elhangzott kifogásokra adott válaszából azt a részt, amely arra a kifogásra vonatkozik, hogy a javaslat a tisztiorvosi és tisztifőorvosi hatáskörben eltiltja a magánygyakorlatot. Erre a kifogásra a belügyminiszter úr legkorrektebb válasza a következő volt: „Ellenőrzés lesz a feladatuk orvosokkal és magánosokkal szemben, s ha megmaradna a magánygyakorlatuk is, erkölcsi összeférhetlenség esetével állnánk szemben.“

Ugyanez áll a városi tisztügyészekre és tisztifőügyészekre is.

Miért nem alkalmazzuk tehát ezt az egyedül helyes megállapítást a jegyzőkre nézve is?

Utalunk a Kir. Közjegyzők Közlönyének úgyszólván minden számában közölt jegyzői magánmunkálatok galériájára. És e részben köszönettel tartozunk e lap szerkesztőségének kitartó és értékes adatokat szolgáltató munkálkodásáért.

Az elmúlt év törvény és rendelet alkotásáról a közjegyzői gyakorlat szempontjából emlékezik meg ezután a jelentés megjegyzve,

hogy az elmúlt évben e vonatkozásban fontossággal bíró törvényt nem alkottak. A rendeletek közül elsőnek említi meg a jelentés az örökösödési ügyekben a közjegyzői díjakat újonnan szabályozó 6800/1935. I. M., a közjegyzők személyi táblázatára vonatkozó 16100/1935. I. M., az özvegyi jognak s a jogosított személy élet-tartamához, vagy határozott időtartamhoz kötött jognak törlése tárgyában kibocsátott 21712/1935. I. M., a cégutódlásnak a cégjegyzékbe való bejegyzésére vonatkozó 31555/1935. I. M. számú rendeletet, a 31276/1935. I. M. számú rendeletet, amely kimondja, hogy az ingatlan közvetítő okirat szerkesztésére és beadvány készítésére jogosítva nincsenek — s még több más rendeletet.

A bírói gyakorlatra s a közigazgatási bíróság jogegységi megállapodásaira vonatkozólag megjegyzi a jelentés, hogy ezekről bőszeges tájékoztatást nyer a közjegyzői kar a jogi szaklapok s ezek között elsősorban a Kir. Közjegyzők Közlönye útján. Ennek részletes ismertetését tehát a jelentés mellözi. Megemlékezik ezután a közjegyzői kar és a bíróságok között az elmúlt év folyamán is tapasztalt harmónikus együttműködésről, amely harmónia mindenkör megtalálta az ügyek zökkenésmentes elintézésének módját és lehetőségét. Hozzájárult ehhez a 6800/1935. I. M. számú rendelet, amely a díjmegállapítási kérdésekben a multban fennállott surló-dási felületeket nagyrészt kiköszöbölte. Ha voltak is eleinte a rendelet téves értelmezésén alapuló díjmegállapítások, ezek csak sporadikusan jelentkeztek s az orvoslás iránt a szükségesnek mutatkozó intézkedéseket a kamara megtette. Ilyen volt pl. a gödöllői kir. járásbírósnak és a pestvidéki kir. törvényszéknek, mint polgári felfolyamodási bíróságnak néhány esetben elfoglalt az a téves álláspontja, mely annak a közjegyzőnek részére, aki az örökösödési eljárás lefolytatására nem volt illetékes, — az általa kihirdetés végett bemutatott végrendelet kihirdetéséért és hiteles másolataiért díjat nem állapított meg. A bíróságok gyakorlatából a jelentés még a következőkről kíván megemlékezni: egy országgyűlési képviselő a kamarához panaszt nyújtott be, aminek következtében jelentést tett a kamara az igazságügyminiszternek arról, hogy az egyik járásbírósnak az országgyűlési képviselő választás ellen beadandó petíciót aláírók névaláírását hitelesítette, holott a székhelyen levő kir. közjegyző a működésben akadályozva nem volt. Az igazságügyminiszter 1138/23/1935. I. M. VIII. számú leirata szerint a bíróság eljárása az 1925: XVI. t. c. 107. §-ának rendelkezéseire figyelemmel, kifogás tárgyává nem tehető. Egy másik eset-

ben az volt a panasz tárgya, hogy az egyik telekkönyvi hatóság a helyett, hogy a befejezett örökösödési eljárás során a leltárból kimaradt és ezért még az örökhagyó tulajdonául bekebelezett ingatlanra a pótörökösödési eljárás megindítása végett a hagyatéki bíróságot megkereste volna, tényleges birtoklási eljárást rendelt el. A kamara előterjesztésére az igazságügyminiszter 37642/1935. I. M. VIII. szám alatt a panaszt megvizsgálta, azt alaposnak találta s a szükséges felügyeleti intézkedéseket megtette. Panasz tárgyává teszi a jelentés a továbbiakban a telekkönyvi hatóságoknak a telekkönyvi másolatok hátralékos díjainak beküldését szorgalmazó oly irányú megkereséseit, hogy a kamara tegye vizsgálat tárgyává, hogy az egyes közjegyzőket nem terheli-e mulasztás a hagyatéki ügyekben megrendelt telekkönyvi másolatokért járó díj behajtása körül.

A budapesti kir. közjegyzőknek arról a sérelméről emlékezik meg a jelentés, hogy a budapesti központi kir. járásbírósnak folytatott gyakorlat szerint, ha a közjegyző a hagyatéki iratok betérjesztésekor jelenti, hogy díjai nincsenek kifizetve s azoknak jelzálogjogi biztosítását kéri, ezt a hivatalos jelentést megleletezik, ha azon az 50 pengőn alól való bejegyzési illeték bélyegeken leróva nincs. Gyakran előfordul, hogy mire a felek a hagyatéknak átadó végzést megkapják és az jogerőre emelkedik, a hátralékos díjakat kifizetik s így a jelzálogjogi biztosítás tárgytalanná válik. Felesleges tehát a feleket a bejegyzési illetékekkel is megterhelni akkor, amikor az érvényben levő jogszabály szerint a kincstár joga a bejegyzési illetékekre amugy is csak a bekebelezés iránt való megkeresésnek a telekkönyvi hatósághoz való érkezésekor, sőt a készpénzben fizetendő illetéknél csak a bejegyzést elrendelő végzés meghozatala napján nyílik meg.

Kifogás tárgyává teszi a jelentés, hogy a Te. 56. §-a alapján kiadandó tanusítványokkal kapcsolatosan az igazságügyminiszter 13587/1933. I. M. számú rendeletében felhívta a törvényszékek figyelmét arra, hogy ha a szegénységi jogon perlekedő fél ellenfelét a perköltségben marasztalja, kötelezze őt a szegénységi jogra tekintettel egyelőre ki nem fizetett közjegyzői díjak megfizetésére is s az ily marasztalást tartalmazó ítéletet az illető közjegyzővel is közölje. Ennek ellenére a kamara területén a pestvidéki törvényszék kivételével a többi törvényszék a vonatkozó ítéleteket a közjegyzőkkel nem közli. A szegénységi jogon díjmentesen kiállítandó tanusítványok száma állandóan szaporodik s az a közjegyzői irodákra

nagy megterhelést jelent. Erre való tekintettel kéri a jelentés, hogy az igazságügyminiszter a fent hivatkozott rendeletre a törvényszékek figyelmét újból hívja fel. Megemlékezik ezzel kapcsolatosan a jelentés arról is, hogy a kamara Budapest székesfőváros polgármesteréhez átiratot intézett az iránt, hogy az előjáróságokat a szegénységi bizonyítványok kiadásánál a kincstár érdekében is a kellő körültekintéssel való eljárásra utasítsa.

A bíróságok tehermentesítése érdekében is sürgeti a jelentés a közjegyzők részére hagyatéki ügyekben megállapított díjakról való kimutatások további készítésének beszüntetését. Ezek a kimutatások, amelyek kiállítását annak idején a menekült közjegyzők elhelyezése érdekében közjegyzői állás szervezése, vagy megszüntetése okából rendelték el, immár céljukat veszítették, amint hogy felesleges és céltalan a váltó óvásokról a havi kimutatások készítése és beküldése is.

Az 50 pengőt meg nem haladó örökösödési és vagyonátruházási illetékek bélyegjegyekben való lerovása tárgyában rendelkező 5100/1931. M. E. számú rendelet 61. §-ának általános hatályonkívül helyezését a Fésüs György dr. ceglédi kir. közjegyző e tárgyú indítványának megfelelően a jelentés is indokoltnak találja azzal, hogy a 68700/1934. számú pénzügyminiszteri rendelet, ha enyhítette is az eredeti rendelkezés szigorát, nem szüntette meg az alaprendelkezés kirívóan antiszociális jellegét.

A magyar ügyvédi karral fennálló barátságos kapcsolatokat a jelentés szerint a kamara az elmúlt évben sem mulasztotta el fenntartani, ápolni, sőt igyekezett e kapcsolatokat elmélyíteni. Résztvett a kamara a magyar ügyvédség különböző ünnepi összejövetelein s ezektől eltekintve is minden alkalmat igénybevetett arra, hogy a magyar ügyvédi karral való együttérzését a kar megérdemelten való jobb sorsáért célzó mozgalmakban való részvételi készségével is dokumentálja. Az országos Ügyvédmuzeumnak azt a tervét ajánlja a közjegyzők figyelmébe a jelentés, hogy a hiteles helyeknek, valamint a közjegyzői intézménynek maradandó emléket kíván állítani s e célból a gyűjteménytárában egy hiteles hely írószobáját stílszerűen szimbolizáló helyiségben kívánja elhelyezni a közjegyzői vonatkozású emlékeket.

Halász Ákos dr. volt nagyváradi kir. közjegyző, később budapesti kir. közjegyzőhelyettes, Szili János dr. adonyi kir. közjegyző, Sziklay Zoltán dr. kalocsai kir. közjegyző és Weber Mihály dr. kecskeméti kir. közjegyzőhelyettes elhalálzásáról részvételjes sza-

vakban emlékezik meg a jelentés. Közli a továbbiakban a kamara tagjait ért kitüntetések, valamint a kamara területén előfordult személyi változásokat.

A kamara az elmúlt év folyamán 1505 ügydarabot iktatott, amelyeket részben ülésen kívül, részben pedig 25 választmányi ülésen intéztek el. Ezek között a lajstromokba bejegyzendő ügydarabok száma 120 volt. A közjegyzőkről vezetett névjegyzékbe bejegyeztek 4 s töröltek 4 közjegyzőt, a jelöltekről vezetett lajstromba bejegyeztek 24, töröltek 26 jelöltet.

A kamara felterjesztést intézett az igazságügyminiszterhez 1457/1934. Kk. szám alatt a jegyzői magánmunkálatok és a hagyatéki leltározásnál az értékelés körül észlelhető szabálytalanságok, 146/1935. szám alatt bizonyos közjegyzői állások megszüntetése, 516/1935. szám alatt a petíciókon levő aláírásoknak a járásbíró-ságok által való hitelesítése, 656/1935. szám alatt a vámosmikolai közjegyzőség székhelyének áthelyezése s egyéb, a jelentésben már előbb említett tárgyakban. Véleményes jelentést adott a kamara a debreceni kir. közjegyzői kamarának a váltó óvások tárgyában az igazságügyminiszterhez intézett felterjesztésére s a csőd törvény és a kereskedelmi törvény egyes rendelkezéseinek módosítása tárgyában készült törvényjavaslat tervezetére.

Az előző évvel szemben a panaszok száma a 36-ról 21-re csökkent s ezek közül is csak 5 ügyben kellett a panaszt a fegyelmi bírósághoz áttenni. A közjegyzői kar tehát, amint ezt a jelentés megállapítja, a jelenlegi súlyos gazdasági helyzet közepette is sziklaszilárdan megállja a helyét s a közjegyzői intézmény multjához és erkölcsi hozzáférhetetlenségéhez méltó módon tölti be a perenkívüli jogszolgáltatás terén nemes hivatását.

A kamara területén az elmúlt év folyamán 71 közjegyző, 51 jelölt működött, akik közül helyettesi jogosítvánnyal bírt 37, a segéd személyzet száma volt 122. A kamara területén a helyettesek száma az előző évvel összehasonlítva 7-el csökkent, aminek oka egyfelől a nehéz gazdasági viszonyok, másfelől pedig az a körülmény, hogy a fiatalabb jogász nemzedék jövőjét a közjegyzői pályán reménytelennek és bizonytalanak látja. A fentiekkel kapcsolatosan reámutat a jelentés még arra, hogy Budapesten 5 kir. közjegyzőnek nincs helyettese.

A kamara területén működő közjegyzők tevékenységi és ügyforgalmi adatai az előző évek és az 1923. év vonatkozó adataihoz viszonyítva a következők:

I. Összforgalom:	1923.	1933.	1934.	1935.
a) Ügyszám	49323	28059	29582	32908
b) Óvás	3660	29149	21382	21268
c) Folyamatba tett örökösödési ügy	16744	14069	13772	14226
d) Birói megbízás	93	758	794	837
e) Másolat hitelesítés	62984	21999	19889	19040
f) Fordítás	4005	876	806	833
g) Magánbeadvány	4943	2711	2763	2980
ad. a) Az ügyszámok részletezése:				
Okirat összesen	12747	7276	7647	7366
Ebből közjegyzői kényszer alá eső	2555	1391	1420	1506
Egyéb okirat	8088	4866	5068	4780
Közjegyzői okirat erejére emelt magánokirat	10	10	6	7
Halálesetre szóló rendelkezés	2488	1226	1399	1315
Névalírási hitelesítése	33844	16506	17384	20844
Egyéb tanusítvány	2028	3682	3929	4089
Ebből a Te. 56. §-a szerinti melyből szegényjogos letét	—	—	3140	3468
	—	—	2537	2794
	307	378	378	367

Ezeknek a számadatoknak az egybevetéséből — a jelentés szerint — megállapíthatjuk, hogy az előző évvel szemben az ügyszámoknál 3326 emelkedés mutatkozik. Ha azonban azok részletezését szemügyre vesszük, nyomban kitűnik, hogy ezt az emelkedést a névalírások hitelesítésének 3460 számmal, a Te. 56. §-a szerinti és 80.5%-ban szegényjogos tanusítványoknak pedig 3328 számmal való szaporodása idézte elő. Magyarázata a névalírás hitelesítésénél a múlt évi országgyűlési képviselői választás és pótválasztás, valamint Budapest székesfővárosban ezenfelül még a törvényhatósági bizottsági tagok választása. Ezzel szemben az érdemleges okiratok száma 281-el, az óvások száma 114-el (az 1933. évhez viszonyítva 7881-el), a másolatok hitelesítése 849-el (az 1933. évhez viszonyítva 2959-el) csökkent. Ha pedig az 1935. év adatait az 1923. év adataival vetjük egybe, elszomorító képét kapjuk a gazdasági viszonyok leromlásának és az ügyforgalom csökkenésének — nem is szólva arról, hogy a kamara területén csak 60 közjegyző működött, jelenleg pedig 71 közjegyző működik.

Az örökösödési ügyekre vonatkozó adatok — szintén az előző évekkkel összehasonlítva a következők:

	1933.	1934.	1935.
Az eljárás megindult	14069	13772	14226
Az előző évről folyamatban maradt	2459	2069	2054
Összesen:	16528	15841	16280
Ebből befejezve	14466	13786	14367
Az év végén folyamatban maradt	2062	2055	1913

Amíg tehát 1934. évben az 5181 ügyből az év végén 2055 maradt folyamatban, addig az 1935. évben az 16280 ügyből csak 1913, ami az ügyek 11.7%-ának felel meg és azt bizonyítja, hogy a közjegyzők az örökösödési ügyeket elismerésre méltó ügybuzgósággal gyorsan intézik el.

1933. évben 77, 1934. évben 75, 1935. évben 84 esetben kértek örökösödési bizonyítványt.

1935. évben árverési megbízás volt 697, ebből nem fogantatosítottak 340-et, tömegfelosztás volt 340, leltározási megbízás 2, előzetes bizonyítás 121.

A jelentés befejező része a következő:

„Jelentésünk befejezéséül kiemelünk irattárunkból egy aktát, amely szomorú emlékü történelmi dokumentuma lesz annak, amire jelentésünk bevezető részében reá mutattunk, hogy: ma a jog ereje helyett az erő joga uralkodik.

A szóbanforgó ügyirat arról szól, hogy a csehszlovák kormány megtagadta a Magyarországtól elszakított területen egy házassági életközösség visszaállítására felhívó végzés kézbesítését azért, mert az ahhoz csatolt közjegyzői tanusítvány a kihallgatott tanu vallomása alkalmával használt kifejezéseket hiven visszaadva azt tartalmazza, hogy a házastársát ethagyó fél az 1920. évben a felek közös lakásáról eltávozva, „cseh megszállott területre“ utazott és onnan vissza nem tért.

A csehszlovák kormány kifogásolta a „cseh megszállott terület“ kifejezés használatát, mert az a Cseh-Szlovák Köztársaság alkotmányával ellenkezik, pedig a kifogásolt kifejezés az 1920. évi állapotról, tehát olyan időre vonatkozik, amikor a trianoni szerződés még nem lépett életbe és így a kérdéses területen a csehszlovák kormány akkor még tényleg csak a megszálló hatalom jogait gyakorolta.

Tehát már odajutottunk, hogy egy idegen államhatalom megtagadja a jogsegélyt azért, mert egy közjegyzői tanusítvány a tanunak egyébként a tényeknek megfelelően tett eskü alatti vallomását hiven adja vissza. Szomorú bizonyossága ez mindannak, amit jelentésünk bevezető részében a jogeszmé elhalványulásáról mondtunk. Ebben azonban meg nem nyugodhatunk, hanem lankadatlan erővel kell folytatnunk küzdelmünket a jog és az igazság győzelmének a kivívásáért.

A kamara nagyarányú tevékenységéről hűséges képet nyújtó

s e mellett a közjegyzői vonatkozású aktuális kérdések egész komplexumával kiváló szakszerűséggel foglalkozó jelentés összeállításának nagy és komoly munkájáért elismerés illeti a kamara nagy agilitású és szorgalmú, a megfelelő és gyors adminisztrálás iránt különleges érzékkel bíró kitünő titkárát *Barcs* Ernőt.

A kamarai jelentéshez *Fésüs* György dr. szólalt fel elsőnek, aki is tudomásul vette, hogy az 5100/1931. M. E. rendelet 61. §-ának teljes hatályon kívül helyezésére vonatkozó indítványának megfelelően a jelentés már állást foglalt s ezért indítványát külön tárgyalás alá bocsátani nem kívánja. *Kepes* János dr. nagy elismeréssel nyilatkozik a kamarai titkár tevékenységéről s az évi jelentés gondos elkészítéséről, majd felhívja a közgyűlés figyelmét arra, hogy az egyes jegyzői egyesületek ülésein állandó a panasz amiatt, hogy a községi jegyzőket mindenféle teendővel annyira elhalmozzák, hogy fontos hivatásuknak megfelelően, a falu népével törödni idejük, alig marad. Ezekhez a panaszokhoz azt a kézenfekvő megoldási eszközt ajánlja a felszólaló, hogy a jegyzők már csak e miatt is, de legfőképpen a jogszolgáltatás súlyosan veszélyeztetett érdekeire való tekintettel tiltassanak el a magánmunkálatoktól. *Csák Szilárd* dr. a kamara közbenjárását kéri az iránt, hogy az ingatlan árverésekre vonatkozólag a vidéken is a közjegyzőknek adjanak a bíróságok megbízást.

Ezekután a felszólalások után a közgyűlés az évi jelentést egyhangulag elfogadta, majd *Haller* Károly dr. terjesztette elő a számvizsgáló bizottság jelentését. E szerint 1935. évi kamarai bevétel az 1934. évről áthozott készpénzmaradvánnyal együtt 7362 pengő 61 fillér volt. Ezzel szemben a kiadások összesen 4158 pengő 67 fillért tettek ki és pedig ebből személyi kiadás volt 1800 pengő, dologi kiadás 2358 pengő 67 fillér. A kiadást levonva a bevételből, 1935. év végén készpénz maradvány volt 3203 pengő 94 fillér. Ugyancsak a számvizsgáló bizottság előterjesztése szerint 1936-ra tagsági díjakból előirányoztak 3890 pengőt és pedig 51 közjegyző 60 pengőt, 8 közjegyző 50 pengőt, 7 közjegyző 40 pengőt és 5 közjegyző 30 pengőt fizetne fejenként, vegyes bevétel volna 108 pengő 40 fillér s így az összes előirányozott bevétel 3998 pengő 40 fillér. A kiadásokat 3790 pengőben irányozták elő s így az év végén 208 pengő 40 fillér fölösleg maradna. A közgyűlés a számvizsgáló bizottság jelentését s így a kamara múlt évi számadásait és az 1936. évi költségvetését egyhangulag elfogadta.

Lázár Ferenc dr. elnök bejelentette ezután, hogy a tisztikar és a választmány megbízatása lejárt. A választások megejtésére *Hulin* Gábor dr. és ifj. *Fésüs* György dr. személyében szavazatszedő küldöttséget küldött ki a közgyűlés s a szavazás tartamára az elnök a közgyűlést felfüggesztette. A szavazás eredményéről *Hulin* Gábor dr. tett a közgyűlésnek jelentést, amely szerint leadtak 49 szavazatot s a közgyűlés alig számbavehető eltéréssel majdnem egyhangulag a régi tisztikart és választmányt választotta meg. E szerint elnök lett *Lázár* Ferenc dr., elnökhelyettes *Holitscher* Szigfrid dr., titkár *Barcs* Ernő dr., a választmány rendes tagjai lettek: *Balassa* Lajos dr., *Fekete* László dr., *Hedry* Aladár dr., *Joannovits* Jenő dr., *Kőrössy* Bertalan dr. és *Szemerjay-Petrán* Tibor dr., póttagok lettek: *Puskás* Béla dr. és *Wagner* Béla dr. Az újonnan megválasztott tisztikar és választmány nevében a közgyűlés bizalmát *Lázár* Ferenc dr. köszönte meg, majd *Barcs* Ernő dr. titkár bejelentette, hogy szabályszerű időben négy indítványt nyújtottak be, ezek közül *Fésüs* György dr. és *Pekker* Emil dr. indítványait visszavonták. *Rónay* Tibor dr. két indítványt nyújtott be, az egyiket a helyettesítés kérdéséről, amelyre vonatkozólag azt javasolta a titkár, hogy a közgyűlés e tárgyban a kamara korábbi határozatára utaljon, amely az indítványra kielégítő választ ad. A másik indítványt azt célozta, hogy a kamara az országos egyesület tagsági díjait saját tagsági járulékaival együtt hajtsa be. Az első indítványra vonatkozólag a közgyűlés a titkár javaslatának megfelelően határozott, a második indítvány tekintetében pedig elfogadta a közgyűlés *Lázár* Ferenc dr. elnöknek azt a bejelentését, amely szerint, ha a kamara törvényes intézkedés hiányában az együttes behajtást nem is foganatosíthatja, a tagok figyelmét fel fogja hívni, hogy az országos egyesülettel szemben is tegyenek eleget tagsági díjfizetési kötelezettségeiknek. *Lázár* Ferenc dr. ezután a közgyűlést berekesztette.

A közgyűlés után a kamara választmánya tartott *Lázár* Ferenc dr. elnöklete alatt ülést, amelyen az elnök és a titkár helyetteseit, valamint a fegyelmi bíróság közjegyző tagjait választották meg.

A nyugdíjintézet közgyűlése.

A Kir. Közjegyzők és Közjegyzőjelöltek Nyugdíjintézetének március hó 22. napján megtartott rendes évi közgyűlését *Fekete* László dr. elnök kiválóan értékes, a nyugdíjintézettel kapcsolatos kérdések felett tárgyilagos és minden vonatkozásban helyes kritikát gyakorló beszéddel nyitotta meg. Ebből a mindvégig a tisztánlátás előkelő színvonalát reprezentáló okos beszédből az egész magyar közjegyzői kar örömmel és megnyugvással állapíthatja meg, hogy a kar áldozatos erőfeszítéseiből létrehozott és fenntartott szociális intézmény prosperitása nemcsak kellően megalapozott, hanem a vezetőség a helyes tartalékolás politikáját követve, annak a megfelelőbb intézeti funkcionálásnak alapjait kívánja lerakni, amely mellett a szolgáltatások egy számottevőbb nivóra emelhetők lesznek. Ez ellen a tervszerű működés ellen elhangzott ugyan a közgyűlésen egy indítvány. Az indítvány álláspontját azonban a szavazás eredményében kizárólag az indítványozó képviselte, míg vele szemben a közgyűlés imponáló egyhangúsággal az intézet vezetőségének ez irányú célkitűzéseit tette magáévá.

A közgyűlésen megjelentek:

Balassa Lajos, Barcs Ernő, vitéz Barna Lajos, Bathó Kálmán, Benkő Lajos, Bognár József, Cholnoky Imre, Csák Szilárd, Csiky Ödön, Dömötör László, Fabinyi Leó, Fekete László, Fésüs György, ifj. Fésüs György, Fodor Antal, Galambos István, Haller Károly, Hanny Tódor, Hedry Aladár, Holitscher Szigfrid, Horváth Kamilló, Hulin Gábor, Joannovits Jenő, Kaprinay Endre, Kenderessy János, Kepes János, Kiss Dezső, Kiss József, Kiss Lajos, Kovách Dénes, Kovácsy Zoltán, Kováts Nagy Sándor, Körössy Bertalan, Krenner Zoltán, Lázár Ferenc, Lénárt Dezső, Lipcsey Péter, Lukács Izsó, Matheovits Ferenc, Mándy András, Meixner László, Morvay Zsigmond, homoki Nagy László, Onody Gábor, Onody Kálmán, Paczolay Károly, Pekker Emil, Pirk Ede, Pótyondy Béla, Puskás Béla, Rónay Tibor, Richter Richárd, Sárközi Sándor, Szemerjay-Petrán Tibor, Szentiványi Géza, Szécsi Ferenc, Teőke Béla, vitéz Tóthfaludy Aladár, vitéz Uray László, Wagner Béla, Warga Benjamin, Zakariás János *kir. közjegyzők*. — Antalffy-Zsiros Aladár, Balogh János, Belcsák László, Beniczky Géza, Diemár Kálmán, Fekete Lajos, Gedő Árpád, vitéz Gyene Sándor, Hirkó Boldizsár, Hirmann Gyula, Konrád Gyula, Kozányi Pál, Kőszeghy Antal, Krammer János, Magyary Kossa Zoltán, Praznovszky Endre, Pulay József, Rónai-Aross István, vitéz Susich Ervin, Sternberg Ernő, Szakáts István, Szarka Dezső, Sziráky László, Szőke István, Török Béla, Török Endre *kir. közjegyző jelöltek*.

Fekete László dr. intézeti elnök a közgyűlés megnyitása után tartott beszédének bevezető része a következő volt:

„Egészség jele, ha egy szervezet semmi defektusról, semmi zavaró momentumról nem panaszkodik és semmi kívánsággal, semmi panasszal nem ostromolja azt, illetve azokat, akik orvoslásra hivatottak.

Amikor nyugdíjintézetünkkel kapcsolatban azt állapíthatjuk meg, hogy — nem szólva most a később érintendő egyetlen rendellenességről, t. i. a még mindig nagymérvűnek mondható kése delmes járulékfizetésről — rendben megy minden,

a tagok — hála Istennek — tulnyomó nagy többsége, felismerve az intézet szociális jelentőségét a maga, valamint kartársai hátramaradottjai legalább szerény megélhetésének biztosítása iránti tartozó köteleiséget, a jelenlegi súlyos gazdasági viszonyok közt kétségtelen nagy áldozatot hozva pontosan és lelkiismeretesen eleget tesz az intézettel szemben fennálló kötelezettségeinek,

amikor az ellátottak — az özvegyek és árvák — pontosan megkapják a legalább mindennapi kenyeret biztosító havi ellátmányt s immár nincsenek ráutalva arra, hogy — mint azelőtt kénytelenek voltak tenni — megalázkodva gyűjtés útján próbáljanak a maguk részére egy pár garast szerezni,

amikor az intézet adminisztrációja a minimális és valóban elkerülhetetlen költség és kiadások mellett zavartalan és — ezt pedig nem mi, hanem az intézeti tagok és kamarák mondják — kifogástalan,

amikor az intézet vagyoni státusa kiegyensúlyozott és a szabályzatban köteleességünké tett tartalékolások eredményeként ott áll az intézet prosperitását, zavartalan funkcióját biztosító tehermentes nyugdíjintézeti bérház,

amikor az az egyetlen egy kívánságunk, hogy a tagok a Szabályzatban reájuk rótt járulékfizetési kötelezettségüknek az eddiginél pontosabban tegyenek eleget,

ha mindezeket a momentumokat így áttekintjük s tényekként megállapítjuk, azt kell mondanunk, hogy Intézetünk egészséges organizmus, az orvoslásra semmi irányban nem szorul s orvosszerekért sem a Tisztelt Közgyűlést sem az orvoslásra hivatott felügyeleti hatóságunkat ostromolnunk nemcsak, hogy nem kell, de úgy a Tisztelt Közgyűlésnek, mint felügyeleti hatóságunknak önerzettel tehetjük meg rövid jelentésünket: a Közjegyzői Nyugdíjintézet rendben van.“

Folytatólag ismertette *Fekete László* dr. elnök az intézet vagyoni státusára vonatkozó azokat az adatokat, amelyeket az intézet a nyugdíjszabályzat rendelkezéseinek megfelelően a Kir. Közjegyzők Közlönye múlt számában közzé tett az 1935. december 31-iki állapotot feltüntető mérleg- és eredményszámlában, valamint az intézeti vagyont kezelő pénzügyintézet elszámolási kimutatásában foglaltatnak. Ezen ismertetésben az intézeti bérházzal kapcsolatosan a megnyitó beszéd a következő megállapítást eszközli:

„A Horthy-körtéren, illetve most már XI., Irinyi János-utca 3. szám alatt fekvő bérházunknak az összes előállítási költségeknek megfelelő 200.000.— pengőben való felvétele reális, sőt a Boráros-téri hidnak a közeljövőben való megnyitása után értékemelkedéssel lehet számolni, amit bizonyít az a tény, hogy házunk közvetlen szomszédságában egy hasonló, de kisebb kubaturájú, bérház nem régiben 215.000.— pengőn cserélt gazdát, de reális az értékelés a hozam szempontjából is, mert a ház az 1935. év augusztus 1-én népesítettén túlnyomórészt be s csak néhány lakásra találtunk a kedvezőbb novemberi bérnegyedre bérlőt, mégis az első csonka évben, amint a mérlegből méltóztatnak látni, 7.277 pengő 58 fillér tiszta összeget hozott.“

Megemlíti a továbbiakban az elnök, hogy a ház lakásai iránt állandó az érdeklődés és hogy annak kezelése az intézetnek egy fillérjébe sem kerül, mert azt minden költségterítés és díjazás nélkül az elnök végzi.

Az intézeti járulék hátralék kérdéséhez az elnök a következő megjegyzéseket fűzte.

„Ami a hátralékokat illeti, méltóztatnak a mérlegből látni, hogy míg a hátralék az 1934. év végén 21.360 pengő 06 fillért tett ki, az az 1935. év végén 14.136 pengőre szállt le, tehát mintegy $\frac{1}{3}$ részével csökkent, sőt bejelenthetem azt is, hogy a hátralékok ez év február 29-éig ismét jelentősen csökkentek, amennyiben azok összege per 1936. február 29. pontosan 12.598 pengőt tett ki.

A hátralékokkal kapcsolatban a következőket kell megjegyezni: az Intézet vezetősége — amint a fentebbi számadatokból is kitűnik, — erélyesen szorgalmazza a hátralékok behajtását s nem késlekedik a szabályzatban biztosított kényszerítő eszközök igénybevitelével. Kaptunk is már jóakarató figyelmeztetést, hogy ez az erély népszerűségünknek nem válik javára, bennünket azonban egyáltalán nem vezet a népszerűség szempontja, hanem a tisztünk betöltésével járó s kötelességnek tekintett feladatok maradéknélküli

elvégzése s a népszerűség csökkenésénél előttünk sokkal többet jelent az ellátottak ismételt megnyilatkozó hálája s azokban valamint az intézeti tagokban a jövőt illetőleg élő biztonság érzete.

Nem sok esetben, de előfordul, hogy egyesek szemében az intézeti járulék-fizetés alárendelt jelentőségű kötelezettségnek látszik, előfordult, hogy a hátralék behajtását célzó végrehajtási eljárás során halasztási kérelmekkel, igényperrel stb. éltek.

Van eset, és pedig mintegy 2600.— pengő járulékról van szó, amikor minden erélyünk dacára legalább eddig célt nem értünk; a fegyelmi eljárás — a törvény szerint fegyelmi vétséget csak a vétkes késelem képezvén, — bizonyos enyhe bírói gyakorlat folytán célhoz nem vezet, a végrehajtási eljárás negatív foglalkozási jegyzőkönyvet eredményezett, *ezek után* az illetékes kamara kimondván a felfüggesztést, a határozat meglehetősen megelégedtetett, a felelősségi bíróság a felfüggesztést hatályon kívül helyezte, azzal az indokolással, hogy „eztál még“ (?) nem lehet felfüggesztést elrendelni s az a bíróság szerint a hátralék behajtását illetőleg eredményre nem vezetne.

Feltűnő a helyettesek és jelöltek meglehetősen nagy hátraléka, e tekintetben azonban megértést és méltányosságot kell tanúsítanunk, amikor tudunk nem is nagyon fiatal, nős közjegyzőhelyettesről, aki havi 100.— pengő fizetést kap, aki ez összegből igazán bajosan tud adót, tagjárulékot, nyugdíjjárulékot fizetni és a maradékból családostul meg is élni“.

Az 1936. évi költségvetési előirányzattal kapcsolatosan annak realitása igazolásául egybevetette az elnök az 1935. évi költségelőirányzat és az 1935. évi mérleg megfelelő tételeit. E szerint:

	előirányzat:	eredmény:
a) járulékbevitelre	130.000.— P.	126.234·26 P.
b) bérházhozadék	8.000.— „	7.277·58 „
c) kamatjövedelem	1.000.— „	1.671·39 „
kiadások:		
a) nyugdíjakra stb.	80.000.— „	78.264.— „
b) 10% ellátmány szaporulat	8.000.— „	— —
c) költségekre	2.000.— „	2.251·24 „

Megjegyzni majd az elnök, hogy 1936. évi költségelőirányzat összeállításánál a közjegyző tagok járulékait 50 pengőben vették számításba. Ezzel kapcsolatban kitért *Zakariás János* dr. intézeti tagnak arra az indítványára, hogy a havi járulék csökkentessék, illetve a nyugdíjszabályzat ily irányú módosítása iránt az igaz-

ságügyminiszterhez felterjesztés intéztessék. Az indítvány elutasítását az elnök a következő indokok alapján kérte:

„Méltóztatnak talán emlékezni, hogy a balatonfüredi rendkívüli közgyűlésünkön elfogadott szabályzat tervezetünkben az 50.— pengőben való minimálás nem foglaltatott, az Igazságügyminiszter Úr azonban minden szempont gondos mérlegelése után amellettt döntött, hogy az 50.— pengő minimumot a régi Szabályzatnak megfelelően az új Szabályzatba is felveszi. Az Igazságügyminiszter Urat nem lehet, sőt talán nem is ildomos minduntalan szabályzatmódosítási javaslatokkal zaklatni.

De ettől eltekintve, érdemben is:

az indítványozó tag szerint az Intézet célja „az évi szükséglet mindenkor szétosztása a tagok közt“, amivel nézetünk szerint a Nyugdíjintézet egy asztaltársasági spóregylet szintjére süllyed.

Mi sem tekintjük a Nyugdíjintézetet egy öncélú valaminek, melynek a feladata az volna, hogy hatalmas vagyont szerezzen s emellettt a tagok terhén ne könnyítsen s az ellátmányok összegét ne emelje, de előttünk állandóan az a cél lebeg, hogy az ellátottak részére majdan a jelenlegi, csupán a szűkös megélhetést biztosító ellátási összegeken felül legalább is akkora ellátást nyújthassunk, aminőt élvez egy nem is nagyon magasrangú állami tisztviselő hátramaradottja. Amikor aztán elérkeztünk ennek a lehetőségéhez, akkor ezzel kapcsolatban lehet majd szó a járulékok megfelelő leszállításáról.

Az indítványozó nyugdíjintézeti tag úr hivatkozik a mai „rettenetes gazdasági helyzetre“, ezt mi is tudjuk, sőt hozzáteszük, hogy talán nem is alkalmas időben született meg nyugdíjintézetünk s minden elismerést megérdemel ennek a generációnak az Intézet fentartása és fejlesztése körüli áldozatkészsége, azonban ha az már megszületett, a közjegyzői karnak — nagy szót mondok — *erkölcsi kötelessége* azt életben tartani, sőt felnevelni, tovább fejleszteni.

Az indítványozó intézeti tag úr hivatkozik Közlönyünk jubileumi számában megjelent szerény cikkemre, mondván, hogy én magam irtam: „talán nem is nagyon messze ködében van az a gondolat, hogy a járulék leszállításáról“ — s ezeket a következő szavakat kihagyta: — s egyidejűleg a nyugdíjak felemeléséről — lehet majd beszélünk“. Erre csak az a megjegyzésem, hogy ha valami nem a nagyon messze ködében van, az nem jelenti azt, hogy az már itt van.

Talán paradoxnak látszik, de úgy van, minél nyomasztóbb a

közjegyzők anyagi helyzete, annál fontosabb az intézet fejlesztése. Hisz kedvező gazdasági helyzet mellett gondoskodhatik másként is hátramaradottjairól, de ha semmit sem tehet félre, semmit sem gyűjthet, hátramaradottjai csak a nyugdíjra lesznek utalva, saját jólfelfogott érdeke tehát, hogy legalább az nyújtson a jelenleginél, a csupán a szűkös tartást biztosító nyugdíjnál jobb, illőbb megélhetést.

Ha az indítványozó tag úr a Közlöny jubileumi számát kezébe vette, kérjük olvassa el abban Reichel Eduard dr. bécsi közjegyzőnek, a bécsi Közjegyzői Kamara Elnökének az osztrák közjegyzői biztosításról írott cikkét.

A szomszéd Ausztriában azelőtt szintén önkéntes biztosítás volt s a régi nyugdíjintézetnek a vagyona hasonlóképen szintén teljesen elveszett; a megváltozott gazdasági viszonyokra való tekintettel ott is a limine nyilvánvaló volt, hogy az önkéntes biztosításnak többé nem lehet helye, hanem a kar tagjainak biztosítása a kényszeren kell, hogy alapuljon s az özvegyek és árvák nyomora ott is túl nagy volt ahhoz, hogysen a kar vezetősége tovább ölbe tett kézzel nézhette volna azt.

Az osztrák közjegyzőség biztosítása az 1926. évi október 28-iki szövetségi törvényen s az 1934. évi novellán alapszik.

Most méltóztatnék figyelembe venni, mit nyújt az osztrák nyugdíjintézet: betegségi biztosítást, balesetbiztosítást, segélyt álltalanság esetére, rokkantsági járulékot, vagy öregségi járadékot, mely két tételből tevődik össze: az ú. n. alapjáradékból és egy ú. n. fokozatos járadékból, megfelelő szolgálati idővel bíró 70 éves közjegyző részére a rente kitesz az utolsó 10 évi havi 1200 S. átlagos jövedelem mellett 600 S. stb., — ezzel szemben nézzük járulék címén mit fizet a nyugdíjintézeti tag: a járulékokat egy állandó alapjáradék és változó összegű járulék képezi, az alapjáradék mind a közjegyzőknél, mind a közjegyzőjelölteknél havi 50 S. a változó összegű járulék, ami az alapjáradékhoz hozzájő, a kereseti adóköteles havi jövedelem 5%-a.

És az osztrák közjegyzői nyugdíjintézet sem működik spóregyletként, hanem miként azt a nevezett közjegyző úrral való személyes érintkezésem alapján tudom, több mint két milliós vagyonnal rendelkezik.

Mindezek mérlegelésével javasoljuk, hogy az indítvány ezidőszertint utasíttassék el“.

Az intézet egyes szerveinek működéséről tett ezután az elnök jelentést. Így megemlékezett az állandó döntőbiróság tevékenységé-

ről, amelyet az elmúlt év folyamán aránylag sok ügy foglalkoztatótt, amelyeket a döntőbiróság valóban hivatása magaslatán állva intézett el, sőt volt eset, amikor elvi jelentőségű döntést is hozott. Az állandó ellenőrző bizottság az intézet ügykezelését és számadásait az elmúlt év folyamán is többször megvizsgálta s kifogást azok ellen semmi vonatkozásban sem emelt.

Fekete László dr. beszéde befejező részében foglalkozott a nyugdíjintézettel kapcsolatosan a korhatár kérdésével is. S ez a különleges érdeklődésre számot tartó befejező rész a következő volt:

Amint bevezető szavainkban megállapítottuk, az Intézet stabilitása sőt prosperitása biztosítottnak tekinthető.

A nyugdíjintézet létre azonban végzetes kihatással lehetne s az Intézet csődjét jelenthetné a *korhatár intézményesítése*, aminek gondolatáról itt-ott szélteben, osztrák példára való hivatkozás formájában stb. hallottunk.

Nem tudjuk, foglalkoztatja-e az illetékeseket is ez a gondolat, vagy az csak kósza hír, de már most s itt le kell szögeznünk, hogy az a Nyugdíjintézet jelenlegi strukturája mellett, vagyis megfelelő segélyezés nélkül, tehát csak az Intézettel kapcsolatban az Intézet existenciájának megrendülése nélkül meg nem oldható.

Megfelelő segélyezés alatt csak állami segélyezés érthető, mert az Intézet-i tagoknak ennek érdekében való további megterhelése elképzelhetetlen, azt a gondolatot pedig, hogy esetleg az utód részesítse anyagi támogatásban a korhatárt elért volt közjegyzőt, most már a királyi Kuriának egy polgári perben hozott ítéletében s egy — ugyancsak kuriai — súlyos fegyelmi ítéletben kifejezésre jutott helyes erkölcsi elv folytán is a limine el kell vetni.

S bár szorosan ide nem tartozó, de ezzel a gondolattal kapcsolatban legyen szabad szerény véleményünknek a következőkben kifejezést adni:

ha egyes visszaélés számba vehető s joggal visszatetsző jelenségek meg nem szűnnek, vagy meg nem szüntettetnek, ezek mintegy provokálóan irányítják a figyelmet a korhatár kérdésére.

A korhatár pedig — egyéb szempontokat nem érintve — lényegében egy vélelem, hogy t. i. bizonyos korban túl nem, vagy nem kellőképp tudja az illető funkcióját elvégezni. Ez azonban csak vélelem; s valóban, ha azt a névsort nézzük, kiket érint a korhatár, szinte megdöbbenve látunk neveket, mily kiváló képzettségű judiciumu és — ami fő — munkateljesítményű egyének, kik azonfelül a tapasztalatok gazdag kincstárával is rendelkeznek, azok kiket

elvesztene a Kar s viszont, — most teljesen elvontan szólva — képzelhető, hogy valaki, ki innen vagy jóval innen van a korhatáron, oly testi vagy szellemi defektusban szenved, hogy teendőit jól ellátni nem tudja, tehát: lényegében nem a kor, de a testi vagy szellemi s esetleg erkölcsi defektus, még a koron innen is a működés akadálya.

S szerény nézetünk szerint a képességet állandóan ellenőrizni s ebbeli hiány esetén intézkedni; az autonomia körén belül elsősorban a Kamara feladata és kötelessége.

Az élénk tetszéssel fogadott nivós megnyitó beszéd után Zakariás János dr. részletesen megokolta a fentiekben ismertetett indítványát. Lázár Ferenc dr. elismerő szavakkal méltatta azt a komoly és előrelátó tervszerűséget, amely a nyugdíjintézet vezetőségét a működés irányítása tekintetében vezeti. A tartalékolás jelenlegi rendszerét feltétlenül fenntartandónak tartja, mert csak így remélhető, hogy a nyugdíjak és segélyek összege a megfelelő nivóra felemelhető lesz. Nehéz időben alkotta meg a közjegyzői kar a nyugdíjintézetet s a megfelelő kiépítés érdekében az áldozatkészséget nem hagyhatjuk abba. Ugyancsak a Zakariás-féle indítvány ellen szólaltak fel Antalffy Zsiros Aladár dr. és Lipcsey Péter dr. A közgyűlés e felszólalások után az intézet 1935. évi mérlegét és eredményszámadását, nem különben az 1936. évi költségvetési előirányzatot Zakariás János dr. nemleges szavazatától eltekintve egyhangulag elfogadta s Zakariás János dr. indítványát elvetette.

A tárgysorozat végső pontjaként a közgyűlés az állandó ellenőrző bizottság volt tagjait ismét megválasztotta. Ekként tagjai lettek az állandó ellenőrző bizottságnak Balassa Lajos dr. és Kovách Dénes dr. kir. közjegyzők, valamint Hirkó Boldizsár dr. kir. közjegyzőhelyettes. (szpt.)

Közlemények.

Halálozások. Az elmúlt hó folyamán a magyar közjegyzői karnak két érdemes és becsületesen munkás tagja elhalálozásáról vetünk hírt. Sternberg Gyula dr. fehérgyarmati közjegyző március hó 18-án és téglási és nagyertsei Ertsey Péter dr. derecskei kir. közjegyző március hó 24-én elhalálozott. Mindkét kir. közjegyző első kinevezése helyén Sternberg Gyula harminc évet, Ertsey Péter pedig húsz évet meghaladó időn keresztül az előbbi előzetes helyettesi, az

utóbbi pedig gyakorló ügyvédi működés után közmegbecsülésben folytattak értékes közjegyzői tevékenységet. Mindketten a debreceni kir. közjegyzői kamara területén működtek s elhalálkozásukról e kamara a következő szövegű külön gyászjelentésekben meleg hangon emlékezett meg: „A debreceni kir. közjegyzői Kamara és a területén működő kir. közjegyzők mély fájdalommal tudatják, hogy kedves Kartársunk, a Kamara legidősebb tagja *Dr. Sternberg Gyula* fehérgyarmati kir. közjegyző folyó hó 18-ik napján meghalt. Majdnem négy évtizeden át működött ernyedetlen buzgalommal és elismerésre méltó módon a közjegyzői pályán s a mellett magas kora ellenére a Kar testületi életében is nagy érdeklődéssel vett részt. Őszinte kartársi érzéssel gyászoljuk őt és emlékét kegyelettel őrizzük. Debrecen, 1936. március hó.” — „A Debreceni Kir. Közjegyzői Kamara és a területén működő kir. közjegyzők mély megilletődéssel tudatják, hogy kedves Kartársunk *Dr. Ertsey Péter* m. kir. kormányfőtanácsos, derecskei kir. közjegyző folyó hó 24-ik napján meghalt. A közjegyzői kar derék, munkás tagot s megértő jólelkű Kartársat, a társadalom pedig meleg hazafias érzésű, minden igaz és szép ügyért lelkesedéssel küzdő munkást vesztett el az ő halálával. Őszinte fájdalommal gyászoljuk őt és emlékét kegyelettel megőrizzük! Temetése március hó 26-án délután 3 órakor lesz Derecskén. Debrecen, 1936. évi március hó. Áldás emlékére!”.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter a Budai Gyula dr. elhalálkozásával megüresedett nyírbátori állásra *Varga Kálmán* dr. debreceni kir. közjegyzőhelyettes, aki e minőségben immár tíz évet meghaladó idő óta működik, nevezte ki.

A budapesti kamara társas vacsorája. A budapesti kamara március havi társas vacsoráját a kamara és a nyugdíjintézet közgyűlésére tekintettel március hó 21. napján tartotta meg az Országos Kaszinó sárga termében. Az idegen kamarák területéről érkezett közjegyzőket és jelölteket *Lázár Ferenc* dr. kamarai elnök üdvözölte meleg szavakkal. A kamara április hó folyamán társas vacsorát nem tart. Május hó második keddjén még az Országos Kaszinóban, június, július, augusztus és szeptember hónapok második keddjén pedig a Szent Gellért szálló terasz éttermében lesz a társas vacsora.

Perre utasítás után tartott tárgyalás díja. A 6800/1935. I. M. számú rendeletben foglaltak alapján nyílt kérdés maradt, hogy abban az esetben, amikor az örökösödési eljárást a közjegyző még a 60.600/1926. I. M. rendelet ide vonatkozó részének hatályossága alatt akként fejezte be, hogy az iratokat perre utasítás

végezt a hagyatéki bírósághoz beterjesztette s utóbb az iratok — már a 6800/1935. I. M. számú rendelet életbelépése után, mert a perre utasítási határidő eredménytelenül letelt, vagy pedig a pert jogerősen befejezték, visszakerültek a kir. közjegyzőhöz, aki is az osztálykivonatok megfelelő kiállíthatása, illetve az újabban megindított eljárás megfelelő befejezhető végett újabb tárgyalást kénytelen tartani; ezért az újabb tárgyalásért felszámíthat-e s ha igen, minő díjat? A kérdés különben már a 6800/1935. I. M. számú rendelet kibocsátása előtt az igazságügyminiszteriumban megtartott értekezleten is szóba került s ott nagyjában az a vélemény alakult ki, hogy ilyen esetekben a közjegyző a régi és az új díjrendeletekben megállapított díjtételek különbözetét jogszerűen számíthatja fel. Sajnos ennek a kérdésnek a rendezése a 6800/1935. I. M. számú rendeletből kimaradt, amint hogy ettől eltekintve is a most hivatkozott rendeletnek az életbeléptetésre és az átmeneti intézkedésekre vonatkozó 17. §-a nem minősíthető a legtökéletesebb szabotossággal s a vonatkozó kérdéseket megfelelő pontossággal kimerítően megszövegezettnek.

A 6800/1935. I. M. számú rendeletnek kétségtelen célja lévén, hogy örökösödési ügyekben a lehetetlenül, indokolatlanul és minden helyes szociális nézőpont ellenére degresszív díjskála helyett egy e vonatkozásban méltányosabb és igazságosabb, a kisebb hagyatékoknál mérséklést, a nagyobb hagyatékoknál fokozatosabb emelést jelentő újabb díjtételek lépjenek életbe: a fent említett kérdésben kialakult s majdnem általánosnak nevezhető birói gyakorlat elfogadta azt a helyes álláspontot, hogy amennyiben ilyen esetekben a díjtételek között a 60600/1926., és 6800/1935. I. M. számú rendeletekben megállapított díjszabások alapján a közjegyző javára különbség van, ezt a különbözetet a bíróságok a kir. közjegyzők javára megállapítják. Hogy csak némely hagyatéki bíróságok idevonatkozó végzéseiről tegyünk említést, a győri kir. járásbíróság Pk. I. 15014/4/1935, a kiskunhalasi kir. járásbíróság Pk. I. 199 24/1933, a nyiregyházi kir. járásbíróság Pk. 31969/113/1931, 22221/4/1934, 34889/5/1931, 19176/5/1933, 21685/12/1934, 23584/18/1928. számú végzéseivel eszközölt ilyen díjmegállapításokat s tudomásunk szerint az ilyen méltányos és jogszerű megállapításokat eddig minden hagyatéki bíróság, még a budapesti központi kir. járásbíróság is helyesen eszközölte. Az utóbb említett kir. járásbíróság Pk. II. 568702/1/1935. számú végzésével is megállapította a díjkülönbözetet a közjegyző felszámítása szerint. Ez ellen s végzés ellen két ér-

dekelt fél felfolyamodást adott be. Az egyik felfolyamodás lényegileg azonos álláspontot foglalt el, mint a közjegyző s ha nem is kifejezetten, de lényegileg ez is azt kérte, hogy csak a díjkülönbözet állapíttassék meg, a másik fél felfolyamodásában a bíróságtól megállapított összegből csak bizonyos részre vonatkozólag kérte a végzés megváltoztatását.

E felfolyamodások következtében a budapesti kir. törvényszék, mint polgári felfolyamodási bíróság, az ú. n. Moldoványi tanács 21. Pf. 1954/4/1936. számú végzésével a hagyatéki bíróság végzésének felfolyamodással megtámadott részét akként változtatta meg, hogy *a kir. közjegyző részére munkadíjat egyáltalán nem, csupán 6 pengő 70 fillér készkiadási összeget állapított meg.* A végzés indokolása szószerint a következő:

„Az iratokból megállapítható tényállás szerint az eljáró kir. közjegyző 1932. évi május hó 21. napján az iratokat az ellenérdekű felek között felmerült vitás kérdések feletti határozathozatal végett betérjesztette az elsőbírósághoz. Ezzel egyidejűleg a hagyatéki tárgyalással felmerült díját és költségét a 60600/1926. I. M. számú rendelet 24. §-a alapján 311 pengőben számította fel.

Az elsőbíróság a Pk. II. 564132/1932/4 alszámú végzésével az egyik örököst perre utasította és a kir. közjegyző díját 311 pengőben állapította meg amely összegből 250 P. kifizetését tudomásul vette és csak a hátralékos 61 pengő előlegezésére kötelezte az örököst.

Ugyancsak az iratokból megállapíthatólag ezen hátralékos összeg utóbb kiegyenlítést nyert.

Az örökösök a folyamatba tett per során birói egyességet kötöttek és ennek alapján a kir. közjegyző az 1935. december hó 19. napján tartott hagyatéki póttárgyalás folyamán az osztályt elkészítette és az osztályt magában foglaló jegyzőkönyvben újból (?) felszámította díjait az egész hagyatéki eljárás után, de már a 6800/1935. I. M. sz. rendelet 1. §-a alapján.

Miután az örökös az alaphagyatéki tárgyalás díját (311 pengőt) annak idején kifizette, a kir. közjegyző a póthagyatéki tárgyalási jegyzőkönyvben felszámított díjaiból levonásba hozta a már kifizetett összeget és a fennmaradó rész megfizetésére kérte kötelezni az örökösöket.

Az elsőbíróság az örökösöket a fenti kérelem értelmében kötelezte a különbséti összeg megfizetésére.

A kir. közjegyzői díj megállapítására vonatkozó 6800/1935. I. M. sz. rendelet 9. §-a akként rendelkezik, hogy az 1. §-ban meghatározott díjátalanynál magasabb díjazás akkor sem illeti meg a kir. közjegyzőt, ha több tárgyalást vagy póttárgyalást kell tartani.

Kétségtelen, hogy az alaphagyatéki tárgyalás során, mivel az örökösök egyrésze perre utasított, a hagyatéki eljárás a kir. közjegyző részéről befejezettnek nem tekinthető, hanem csak akkor, ha a kir. közjegyző a hagyatéki osztályt elkészítette,

Adott esetben a kir. közjegyző a hagyatéki osztályt csak 1935. december hó 19. napján tartott póttárgyaláson készítette el, tehát ez a póttárgyalás

nyilvánvalóan az alaphagyatéki tárgyalás folyamán, (?) befejezését képezi.

Figyelemmel továbbá a 6800/1935. I. M. sz. rendelet 17. §-ának második bekezdésére, mely szerint e rendeletben foglaltak a már folyamatban levő ügyekben csak akkor nyernek alkalmazást, ha a kir. közjegyző ezen rendelet hatálybalépte, vagyis az 1935. február 17. napja előtt díjait és költségeit még nem számította fel, vagy azokra kifizetést még nem kapott, a jelen esetben azonban az eljáró kir. közjegyző 1935. évi február hó 17. napja előtt díját és költségeit felszámította és az örökös ezen összeget ki is fizette.

Mindezekből kétségtelen, hogy a kir. közjegyzőt a póthagyatéki tárgyalásért újabb díjazás a fenti hivatkozott törvényhely *helyes értelmezése szerint* (?) nem illeti meg, *csupán csak a póttárgyalás során felmerült készkiadásai* és pedig 3 P. 50 fillér bélyegköltség és 3 P. 20 fillér portóköltség, vagyis összesen 6 P. 70 fillér, mely összegeket az alaphagyatéki tárgyalás során fel nem számíthatott és fel nem számított.

Ezért a kir. törvényszék az elsőbíróság végzését a rendelkező rész szerint megváltoztatta.

A törvényszék végzésének egyik indoka az, hogy az örökösödési eljárás a közjegyző részéről befejezettnek csak akkor tekinthető, ha az osztály elkészítése után az iratokat a hagyatéki bírósághoz betérjesztette. Ez az indok azért nem helytálló, mert perre utasítás esetén az 1894: XVI. t. c. 88. §-a alapján, ha póttárgyalás nem szükséges, a hagyatéki bíróság is eszközölheti az osztály megtételét és a hagyaték átadását. Ha ezzel a jogával a bíróság élne, *ilyen esetekben a közjegyző részéről az eljárás befejezettnek tekinthető sohasem volna.* Nyilván helyes álláspont ezzel szemben csak az, hogy ha a közjegyző akár létesített a felek között osztályt, akár e nélkül perre utasításra betérjeszti az iratokat a hagyatéki bírósághoz, *a maga részéről az eljárást befejezte.* Csupán a hagyatéki bíróság részéről lehet az eljárást ténylegesen befejezettnek csak akkor tekinteni, ha a hagyatékot — perre utasítás esetén a per befejezése után — tényleg átadta.

Nem helytálló a törvényszéki végzésnek az a további indokolása sem, hogy a közjegyzőnek díj azért nem jár, mert díjait és kiadásait már a 6800/1935. I. M. rendelet életbelépése előtt számította fel s azok akkor kifizetést is nyertek, ilyen esetekben — a végzés szerint — a 6800/1935. I. M. rendelet 17. §-ának 2-ik bekezdése alapján a most hivatkozott rendelet rendelkezései alkalmazást nem nyerhetnek. Ez az indokolás bizonyos fokú illogikus erőltetettséget nem nélkülöz, mert a jelen esetben nem az előzetesen felszámított és kifizetett díjról van szó, hanem új díjszámításról, amely már a 6800/1935. I. M. rendelet hatálybalépése után eszközöltetett, s amelynek megfelelő díj kifizetve nem lett. A 17. §-ra való hivatkozás alapján

tehát éppen az ellenkező konkluzióhoz kell jutnunk. Mert ugyanis a hagyatéki bíróság részéről a 6800/1935. I. M. számú rendelet életbelépésekor folyamatban volt ügyről van szó s mert a költség felszámítás 1935. februárius 17. napja, vagyis a rendelet életbelépése után történt s a felszámított költség kifizetve nem lett, az eljáró kir. közjegyzőt nem a 60600/1926. I. M. rendelet, hanem a 6800/1935. I. M. rendeletben meghatározott díjátalány illeti meg. Mivel pedig ebből a díjátalányból az előző eljárás rendjén a 60600/1926. I. M. rendelet díj tételeinek megfelelő rész felszámítva és kifizetve lett, a különbszeti díjátalány összeg az újabb készkiadásokkal együtt pótlólag és jogszerűen megállapítandó.

Csak úgy mellékesen kívánunk még reámutatni arra, hogy a törvényszék végzésének indokolása egyrésztől önmagával is bizonyos fokú ellentmondásba került, mert vagy a 6800/1935. I. M. számú rendelet hatálya alá tartozik az ügy, vagy sem. Azt a diszinkciót azonban, mely szerint az ügy abban a vonatkozásban az új díjrendelet alá tartozik, hogy a perre utasítás után tartott tárgyalásért díj nem jár, abban a vonatkozásban pedig nem, hogy a díjak csak a régi díjrendelet alapján járnak, sőt még annak alapján sem teljesen, még sem lehet egészen kifogástalan jogászai tevékenységnek minősíteni. Meg kell jegyeznünk továbbá, hogy a 6800/1935. I. M. számú rendeletnek távolról sem volt az intenciója az, hogy a magasabb értékkategóriákban a közjegyző kevesebb költséget kapjon, mint a 60600/1926. I. M. rendelet alapján, már pedig ha a hagyatéki bíróság az új eljárás rendjén elkészített osztálykivonatok díját sem állapítja meg, akkor a közjegyző de facto kevesebb díjat kap, mint a 60600/1926. I. M. rendelkezéseinek alkalmazásával. Az adott esetre vonatkozó további megjegyzésünk még az, hogy a törvényszék a polgári ügyekben érvényes „ne ultra petitum“ elvét sértette meg azáltal, hogy a felfolyamodásban foglalt kérés ellenére a közjegyző részére csupán készkiadást állapított meg.

A fentiekben ismertetett és a többi bíróságok gyakorlatával szöges ellentétben álló s főleg jogszerűen megindokoltnak egyáltalában el nem fogadható bírói végzésre való tekintettel felette kívánatos volna, ha ebben a kérdésben az igazságügyminiszterium egy tájékoztató rendeletet bocsátana ki.

Pályázati hirdetés. A Magyar Jogászegylet „Sichermann Bernát Alap“-ja az Alap jövedelméből és a Takarékpénztárak és Bankok Egyesületének adományából — pályadíjat tűz ki oly műre, melynek tárgya: A deviza

korlátozások magánjoga. (Külföldi viszonylatban, valamint a külföldi pénzne-mekre, devizákra és az aranyra vonatkozólag belföldi viszonylatban is: — a pénznek, devizáknak, aranyak szolgáltatását, — az ilyen szolgáltatásokra irányuló átutalást s egyéb ügyleteket — s az ily szolgáltatásokra irányuló követelések átruházását korlátozó, vagy egyébként szabályozó — s hazánkban jelenleg hatályos — rendkívüli jogszabályok és egyéb rendelkezések magánjogi kihatásai, — figyelemmel a bírói gyakorlatra is.) A mű írógépén írva, füzve, vagy kötve és lapszámozva, — a szerző nevét rejtő jelíges levéllel együtt, — 1936. december 31-ig nyújtandó be a Magyar Jogászegylet ügyvezető titkárnál (Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 12.) A pályázat titkos. Pályadíjban csak abszolút becsü munka részesülhet. A legjobb ilyen mű 1500 P., a második legjobb mű 500 P. pályadíjban részesül. A bíráló bizottságot az Alap kuratóriuma alakítja meg. A Magyar Jogászegylet az első díjat nyert művet a pályázat eredményének kihirdetésétől számított hat hónapon belül kiadja anélkül, hogy a szerzőt külön díjazásban részesítené. Ha a kiadás hat hónapon belül nem történik meg, úgy a szerző művével szabadon rendelkezhetik. Bármily módon történő kiadás esetén a díjat nyert munkákon ebbeli jellegük feltüntendő. Kelt a Magyar Jogászegylet „Sichermann Bernát Alap“-ja kuratóriumának 1936. március 6-án tartott üléséből. Dr. Juhász Andor s. k. a kuratórium elnöke.

A törvényszéki elnöki felülhitelesítés bélyegköteles-e?

Az eddigi gyakorlat szerint a külföldön felhasznált okiratok felülhitelesítését a felülhitelesítésre hivatott összes hatóságok bélyegmentesen eszközölték, aminek az erre utaló kifejezett törvényes rendelkezés hiányában meg volt a kielégítő indoka abban, hogy a felülhitelesítési díjak amúgy is kincstári bevételek. A szolnoki törvényszék elnöke egy adott esetben a felet a felülhitelesítés 4 P. díján felül külön 1 pengő bélyegilleték lerovására hívta fel. Hogy ez a felhívás milyen törvényes intézkedésen alapszik s miért éppen 1 pengő volna a bélyeg, azzal az elnöki felhívás adós maradt, amely kérdésekre különben a többi törvényszéki elnökök ellenkező gyakorlatával szemben kielégítő választ aligha tudott volna adni.

Közjegyzői szakkönyvtár. A közjegyzői szakkönyvtár részére Rónay Tibor dr. budapesti kir. közjegyző a következő könyveket adományozta: Kuncz Ödön dr. Törvénytervezet a részvénytársaságokról, Doroghi Ervin dr. Részvényjogi novella, Krivoss Árpád dr. Adókodeks, vagy adóreform, a Magyar Általános Polgári Törvénykönyv tervezet, első szöveg.

Az országos egyesület tagjainak díjhátráléka. A Magyarországi Kir. Közjegyzők Országos Egylete tagjainak díjhátráléka az 1936. évre esedékes 30 pengő díjjal együtt 9936 pengőt tesz ki. Ez a tagdíjhátrálék oly enormisan nagy, hogy az indokoltan komoly lépések megtételével foglalkoztatja az egyesület vezetőségét.

A tagsági díj a kizárólagos alapja a közlöny fenntartásának s ha a tagsági díjak nem, vagy nem a rendes időben folynak be, az a közlöny fenntartását veszélyezteti. Hogy pedig minő fontossággal bír a karra nézve az, hogy a szakközlöny megjelenése anyagilag is biztosítva legyen, azt úgy hisszük külön indokolnunk felesleges. Ha már a lap szellemi előállítására, ami elvégre nem kevés munkát és megterhelést jelent, a kart egy fillérrel sem terheli meg, joggal elvárhatja az egyesület vezetősége, hogy legalább a közlöny anyagi kiadásainak zavartalan fedezhetését a tagsági díjak pontos fizetésével biztosítsák. Felkéri tehát ismételten is és nyomatékosan az egyesület vezetősége a tagokat s különösen a hátrálékosokat, hogy tagsági díj fizetési kötelezettségüknek lehetőleg pontosan tegyenek eleget s hogy a hátrálékokat ha nem is egészben, de legalább is részletekben, esetleg havi öt pengős részletekben fizessék be az egyesület 41.951 számú postatakarékpénztári csekkszámjára. Ezúttal még eltekint az egyesület a nagyobb hátrálékosokkal szemben a a közlöny expedálásának beszüntetésétől. Ha azonban ennek a felhívásnak sem lesz eredménye, a közlöny expedálásának beszüntetése és a hátrálékos tagsági díjak behajtása iránt intézkedni lesz kénytelen. Elismeréssel emlékezik meg az egyesület a szegedi és különösen a debreceni kamarákról, amelyek a tagsági díjak behajtása tekintetében saját hatáskörükben tesznek erélyes és eredményes intézkedéseket.

Közjegyzőhelyettesként ajánlkozik kilenc évi helyettesi gyakorlattal, kitünő bizonyítványokkal, német nyelvjogosítvánnyal szerény igényekkel Horváth Jenő dr. Szentendre, Kossuth Lajos-utca 12.

Kihirdetett törvények.

1936. évi IV. t. c. a fémjelzésről.

1936. évi V. t. c. a bor előállításának, kezelésének és forgalmának szabályozásáról és a borhamisítás tilalmazásáról.

Rendeletek:

24154/1936. P. M. sz. Az idegen államok pénznemeiben megállapított értékeknek az illetékek, továbbá a fényüzési és az általános forgalmi adó megállapítása szempontjából pengőértékre történő átszámítása.

20000/1936. P. M. sz. A jövedelem és vagyonadó 1936. évi kivétele tárgyában.

1800/1936. I. M. sz. A gazdatartozásokra irányadó teherhatárok helyesbítése.

480/1936. P. M. sz. A gazdatartozásokra irányadó teherhatárok helyesbítése iránt indított eljárással kapcsolatos illetékkedvezmények.

Jogi- és illetékügyi irodalmi szemle.

A budapesti ügyvédi kamara évi jelentése. Ez év március hó 10. és következő napjain tartotta meg a budapest ügyvédi kamara évi rendes közgyűlését, amely nivós vita után elfogadta a kamara 1935. évi működéséről szóló jelentést, amelyet a kamara újonnan megválasztott titkára Menyhárh Gyula dr. ügyvéd állított össze s amely külön nyomtatásban is megjelent. A jelentés világos és alapos kritikával tart seregszemlét azok fölött a súlyos problémák felett, amelyek a nehéz viszonyok között sanyalódó magyar ügyvédséggel kapcsolatosan olyan bőséggel kerültek felszínre s amelyek megoldása minden indokolt sürgősség ellenére egyre késik. A jelentésből az alábbiakban egész terjedelmében közöljük az ügyvédszemle című fejezetet, amelynek klaszikus tömörségű megállapításai joggal igényt tarthatnak az egész magyar jogászság érdeklődésére.

„A jogélet egész területén elszórt, különböző osztályok és foglalkozási ágak mellé leszegődött, a legkülönbözőbb politikai pártokhoz tartozó ügyvédségek is van testületi szelleme, mely az egyes ügyvédlelki alkatok szintézise.

Amidőn mirőlünk van szó, ezt kiemelni kötelességünk, hogy megértésünk és ne félreértessünk.

Az ügyvéd az egyéni jog, az igazság, az egyéni érdekek képviselője és ebből folyik, hogy az egyéni szabadságjogokért küzd, ezeket védi. Ez történelmi szerepe.

Természetes, hogy ennek a szerepnek jobban kedvezett a individualizmus, mint az állam — totalitás koreszméje, mellyel történelmileg elhivatott szerepében — már hivatásszerűen ellentétben van.

Az ügyvédség tehát, amikor hivatásának az egyéni jog védelmében mulhatatlanul szükséges szabadságát és függetlenségét védi, amikor a bátor, félelemmentes jogvédelem intézményes biztosítékaiért küzd, amikor az állami mindenhatósággal szemben az egyéni és társadalmi szabadságjogok védőjévé szegődik: arról tesz tanúságot, hogy hagyományaihoz ragaszkodik, anélkül, hogy az új világeszmék befogadásától elzárkóznék, tehát hivatásszerű feladatát teljesíti és történelmi szerepét éli ki.

Ez a szerepe az ügyvédségnek hivatásának gyakorlásával jár és a változó világeszmék annyiban befolyásolják csak, mint a nagyszózatot járó futó szél, amely vagy hátba éri és segíti, vagy szembe kapja és hátráltatja. És így minden világszemlélettel és a változó koreszmével szemben egyaránt hirdeti az ügyvédség, hogy hivatásának függetlensége és a jog védelmének szabadsága éppúgy, mint a birói függetlenség a jogállamok fenntartó pillére, melyek dolgoktól, körülményektől, eszmeáramlatoktól független igazságok, melyeknek külön önnálló szubsztanciájuk van, mint minden abszolút igazságnak.

Az eszméknek, az igazságoknak e szentháromsága egymás nélkül nincs és még korrektívumaikat is egymásban bírják. A védelem korlátja a birói hatalomban van, míg a bíraskodásban megnyilvánuló állami főhatalom egyetlen ellensúlyozója a jogvédelem szabadsága, amely nélkül régi megállapítás szerint a birói ítélet hatalmi szóvá és a birói eljárás önkényé fajulna.

Az ügyvéd tehát önmagát tagadná meg, nem lenne hivatásának méltó

papja, ha ezekhez az eszményekhez nem ragaszkodnék, amelyekkel teljes összhangban megfér a mai idők méhében vajudó szociális igazságosság gondolata és a gazdasági erők kívánt egyensúlya, melyeket fenntartás nélkül el-
kében hordoz.

A magyar ügyvédség úgy a múltban, amelyhez hű akar lenni, mint a jelenben is, nemcsak az eszmények hordozója volt, hanem ezenfelül a reális állami élet külön tényezője is akkor, amikor tetemes állami jövedelmet képező illetékeket előlegezte, a birói ítéletek végrehajtói szervezetét fenntartotta és a szegényvédelem ingyenes ellátásával szellemi közmunkát végzett. Ám ezekért külön elismerést nem igényelt, de kéri, hogy figyelembe vétessék és működése lételeméül ismertessék el hivatásának szabadsága és függetlensége, melyet az elhivatottság tudatából folyó határozottsággal véd és kell, hogy megvédjen nemcsak önmagáért, hanem a jogát kereső ember, egy évezred óta jussát vitató magyar örök érdekeiért“.

Jogállam. (XXXV. évfolyam 2. füzet) Mendelényi László dr. a pestvidéki kir. törvényszék elnöke az összehasonlító jogtudományról tartott a Jogászegyletben értékes előadást, amelyet e szám vezető helyen közöl. A H. T. 85. §. c) pontja és az Ágyasság címen Tóth György dr. kuriai bíró írta e szám következő cikkét, amelyben többek között érdekes statisztikát közöl az ú. n. köteléki perekéről. Az itt közölt adatok szerint 1932. évben folyamatba tettek összesen 6987 pert, amelyek következtében felbontottak összesen 4430 házasságot, ezek közül 3171-et a 77. § a) pontja, 28-at a 80. § c), 52-öt a 80. § a) és c) pontja alapján. Nem lehet tehát kitérni annak a megállapítása elől, hogy az esetek 75 %-ában a házasságokat a 77. § a) pontja alapján bontották fel s ezzel kapcsolatban annak a köztudomású ténynek a leszögezése elől sem, hogy ezek a 77. § a) pontja alapján történt házasságbontások majdnem kivétel nélkül a törvényes intenciók és formákkal való visszaélésekkel ú. n. megegyezéssel történnek. Erre való tekintettel vajmi indokolatlan az a túlszigor, amelyet a bíróságok a váló perek többi fennmaradó 25 %-ának elbírálása körül tanúsítanak. E szám további cikkeinek szerzői: Csorna Kálmán dr., Kartal Ignác dr., Zsoldos Benő, Ibrányi István dr., Tóth István és Arató István. Az Irodalom és Szemle rovatok közleményei adják ennek a számnak további tartalmát.

Magyar Jogi Szemle. (XVII. évfolyam 3. szám) Új hitbizományi jogunk címen Östör József a soproni ügyvédi kamara elnöke részesíti szakszerű kritikában e szám első cikkében a kormány hitbizományi törvényjavaslatát. A sorban következő külön cikkeket Nyeviczkey Zoltán dr., Brachfeld Dezső dr. és Zsöllei Kálmán dr. írták. A Szemle rovatban a magyar jogászság különböző testületi és személyi eseményeiről hoznak tudósítást, az Irodalom rovatban pedig Faluhelyi Ferenc, Schuster Rudolf, Tóth György, Vinkler János és Zöldy Miklós írtak könyvbírálatokat. Az Előadások és Külföldi Jogélet rovatok közleményeit találjuk még ebben a számban.

Polgári Jog. (XII. évfolyam 3. szám.) A gazdatartozásokkal kapcsolatos teherhatárok helyesbitése címen írt Tunyogi Szücs Kálmán dr. ebbe a számba vezető cikket. Külön cikkeket írtak még B. S., Hupert Leó dr., P. T., Glücksthal Andor dr. és ifj. Nagy Dezső dr. A szám további tartalmát a Jogalkotás, Joggyakorlat, Külföldi Szemle és Jogirodalom rovatok közleményei adják.

Notariatszeitung. (78. évfolyam, 2, 3. szám.) Ennek a nagy multu és tekintélyes közjegyzői szakközlönynek legutóbb megjelent két száma az osztrák jogászság előkelő reprezentánsaitól közöl értékes cikkeket. Folytatólag a felső bíróságok elvi jelentőségű határozatait ismertetik, majd személyi híreket és könyvbírálatokat közölnek. A hírek rovatában közlik, hogy az igazságügyminiszter ez évi március hó 1-től számított hatállyal kinevezte az osztrák közjegyzői kamarák elnökeit és tagjait. A bécsi kamara elnöke s egyben a kamaraközi értekezlet elnöke lett ismételtelen is Reichel Eduard dr. bécsi közjegyző, akinek már több értékes írása jelent meg a Kir. Közjegyzők Közlönye hasábjain is, a klagenfurti kamara elnökévé Kraker Alajos klagenfurti, a linzi kamara elnökévé Müller Károly dr. linzi, a salzburgi kamara elnökévé Zeilinger Rudolf dr. salzburgi, a gráci kamara elnökévé Metz-Mettendorfer Jenő dr. gráci, az insbrucki kamara elnökévé Tholter Kamilló dr. insbrucki közjegyzőket neveztek ki. Az egyes kamarákhoz tagokat nemcsak a közjegyzők, hanem a jelöltek sorából is neveztek ki.

Az Ügyvéd. (VIII. évfolyam 3. szám.) A magyar ügyvédség sok oldalról veszélyeztetett érdekeinek bátor és harcos organumának legújabb száma is több cikkben, sok közleményben foglalkozik azokkal a nagyfontosságú problémákkal, amelyeket a katasztrófális ügyvédi helyzet állandóan felszínre vet. Ezekon kívül hűséges krónikása a magyar ügyvédség testületi, társadalmi és személyi vonatkozású eseményeinek.

Magyar Törvénykezés. (1936. év 5. és 6. szám.) A legújabban megjelent rendeletek szövegén kívül e számok is könnyen áttekinthető csoportosításban hoznak nagy bőségben anyagot a birói és illetékügyi gyakorlatból, sok eleven tollal megírt közleményt a Fórum és a Szerkesztő póstája című rovatokban. A 6. szám részletesen ismerteti a Kir. Közjegyzők Közlönye mult számában Fekete László dr. érdekes cikkét az iskolai tankönyvek jogi oktatásáról.

Illetékügyi Közlöny. (XI. évfolyam 3. szám) A törvénykezési illetékek általánosításra való reformálása kérdésével foglalkozik ennek a számnak első cikke, amelyet Hódy János dr. budapesti ügyvéd írt. Tornyos Sándor dr. és Bencze István különböző illetékügyi tárgyú cikkeket, az újabb illetékügyi rendeleteket a Szemle, Külföldi szemelvények, Irodalom és Szerkesztői üzenetek című rovatok változatos közleményeit találjuk még ebben a számban s az Illetékügyi Joggyakorlat című állandó mellékletben a közigazgatási bíróság újabb elvi jelentőségű határozatait.

Joggyakorlat.

Magánjog.

51. *Katonai házassági óvadék* céljaira adott örökhagyó 50.000 koronát, amelyet a Kuria 26.000 pengőre valorizáltan az örökös örökrészébe beszámít, arra való tekintet nélkül, hogy az örökös bizonyítást ajánlott fel arra nézve, hogy annak a szándékának megvalósításában, hogy az óvadék céljaira kapott értékpapírokon ingatlant vásároljon, örökhagyó akadályozta meg. Az átértékelésnél ellenben figyelembe vette a Kuria azt, hogy bár az értékpapírok

tökében nagy értékcsökkénést szenvedtek, azok után az örökös mintegy 20.000 aranykorona értékű jövedelmet élvezett. (K. P. III. 416/1935.)

52. Örökhagyó az ingatlant a házasságkötése előtt ruházta át s így özvegyének ahhoz, hogy az ügyletet *özvegyi jog* sérelme címén megtámadja, joga nincs. (K. P. V. 5148/1935.)

53. A házassági ígéretnek elfogadása után a feleség részéről a férjjel szemben a házasságba való beleegyezést azzal eszközölték ki, hogy a feleség a férjjel szemben tartásdíjáról lemondott. Ebből a törvénybe és a *jó erkölcsökbe ütköző eljárásból* kártérítési igényt érvényesíteni nem lehet. (K. P. III. 749/1935.)

54. Az örökbefogadási szerződés a szerződő felek családjogi s ekként személyi állapotára vonatkozik. Az örökbefogadónak halála után az örökbefogadási szerződés mindenkivel szemben hatályosan meg nem támadható. Az örökbefogadási szerződés érvényességének megtámadása csak az örökbefogadó örökhagyó, mint egyik szerződő fél jogán történhetik. (K. P. III. 2873/1935.)

Örökösödési eljárás.

55. A kir. közjegyzőnek hagyatéki tárgyalási díja és költsége az 1894: XVI. t. c.-ben előirt hivatalos eljárással kapcsolatban felmerült olyan díj és költség, melynek a hagyatékhhoz tartozó ingatlanokon történő telekkönyvi biztosítását a 6800/1935. I. M. számú rendelet a bíróság kötelességévé teszi abban az esetben, ha az még kifizetve nincs és ha annak telekkönyvi biztosítását a kir. közjegyző kéri.

Erre a rendelkezésre figyelemmel a kir. közjegyző ki nem fizetett hagyatéki tárgyalási díjának és költségének telekkönyvi biztosítása oly esetben sem tekinthető kizártnak, amidőn a hagyatéki ingatlan az 1920: XXXVI. t. c. 76. §-ának 2. bekezdésében foglalt jogszabályok oltalma alatt áll.

Mert bár az 1920: XXXVI. t. c. 71. §-a a kir. közjegyző hagyatéki tárgyalási díját és költségét nem sorolja fel azok közt a tartozások közt, amelyekkel az ily oltalom alatt álló ingatlanok az Országos Földbirtokrendező Biróság vagy az általa kijelölt hatóság hozzájárulása nélkül is meg terhelhetők. Ám de pusztán ebből a tényből a közjegyző hagyatéki tárgyalási díja és költsége telekkönyvi biztosításnak ily ingatlanok tekintetében való kizártságára okszerűen következtetés azért nem vonható, mert

az a rendelkezés, amely a ki nem fizetett közjegyzői hagyatéki tárgyalási díjnak és költségnek a hagyatéki ingatlanokon történő telekkönyvi biztosítását a bíróság kötelességévé teszi, alapot nyújt annak az álláspontnak az elfoglalására, hogy a törvényhozó e biztosítást az 1920. XXXVI. t. c. 76. §-ának 2-ik bekezdésében foglalt jogszabályok oltalma alatt álló ingatlanokra vonatkozóan sem kívánta kizárni, sem azoknak a földbirtokrendező hatóságoknak előzetes hozzájárulásától függővé tenni, amelyeknek hatásköre sem e díjak és költségek összegszerűségének, megállapítására, sem arra nem terjed ki, hogy azokkal az örökhagyó, közvetlen jogutóda, esetleg harmadik személy terhelhető-e. (K. Pk. V. 4069-1935.)

56. Örökösödési bizonyítvány az 1894: XVI. t. c. 102 §-ának utolsó bekezdésében foglaltak alapján anyagi jogerőképes. (Gyulai tsz. Pkf. 198/1935.)

57. Ha az ingatlan az örökösödési eljárás rendjén nem mint törvényes örökrészbe, vagy köteles részbe beszámítani kívánt *előre kapott érték* szerepel hanem mint az egyik örökös társ részéről osztályra bocsátott saját külön vagyon, az ingatlan értéke a díjszámítás alapjává nem tehető s ezután az érték után csupán a 6800/1935. I. M. rendelet 8. §-ában írt díjtöbblet jár. (Kaposvári tsz. Pkf. 1903/1935.)

58. Az 1927: IV. t. c. 1 és 5 §-ai egybevetéséből megállapítható, hogy a kir. közjegyző az általa készített, vagy a nála letett *végrendeletet csak akkor hirdetheti ki, ha az örökösödési eljárás lefolytatására ő az illetékes*, egyébként azt az 1894: XVI. t. c. 25. §. és 1927: IV. t. c. 16 §-a szerint a hagyatéki eljárásra illetékes bíróságnál, vagy kir. közjegyzőnél köteles bemutatni. Az örökösödési eljárásra nem illetékes, a végrendeletet bemutató kir. közjegyzőt a 6800/1935. I. M. rendelet 3 §-ában meghatározott díjaltalány nem illeti meg. (Gyulai tsz. Pkf. I. 1295/1935.)

59. A kir. közjegyző által, habár nem az ő működési körében teljesített munkálatokat „*semmiseknek*“ tekinteni nem lehet, mert a közjegyző működési körére a birói illetékesség, vagy hatáskör perrendszerű elvei még per analogiam sem alkalmazhatók. (Veszprémi tsz. Pkf. 1055/1935.)

60. A 6800/1935. I. M. sz. rendelet 1. §. 4 bekezdése értelmében a közjegyzői díjszámítás alapjának megállapításánál csupán az 1894: XVI. t. c. 50 és 70 §-aiban megjelölt vagyontárgyak maradnak figyelmen kívül, ennél fogva az a körülmény, hogy a házastárs az oldalági örökösök által leltározatni kért részvényeknek a hagyatékhhoz való tartozását kétségbe vonta, még nem szolgálhat akadályául annak, hogy a díj megállapításánál ezek leltári értéke is alapul ne szolgáljon. (Szegedi tsz. Pkf. 4234/1935.)

61. Az örökhagyó javára bekebelezett *haszonélvezeti jog*, amely az örökhagyó hitelezőinek érdekeit is szolgálja, a 21712/1935. I. M. számú rendeletben megállapított egy évi határidőn belül még az örökösök beleegyezése alapján *sem törölhető*. (Kaposvári tsz. Pkf. 4018/1935.)

62. Eltérő rendelkezés hiányában a perenkívüli eljárásban is alkalmazandók azok az általános szabályok, amelyeket a polgári perrendtartás a peres eljárásra nézve megállapít. Minthogy pedig olyan tiltó jogszabály, amely a *szegénységi jog* megadását a perenkívüli eljárásban kizárná, nincs, annak meg-

adása a *hagyatéki eljárásban is helyet foghat.* (Miskolci tsz. Pkf. 5327/1935.) (Ellenkező s véleményünk szerint indokoltabb a budapesti központi kir. járás-bíróság gyakorlata.)

63. Az 1894. évi XVI. t. c. 121. §. 2 bekezdésében foglaltak alapján az *örökösök*, köztük a köteles részre jogosultak is, a *közjegyzői díjakra* vonatkozólag a kir. közjegyzővel szemben *egyetemes felelősséggel tartoznak*, még abban az esetben is, ha ez az átadó végzés szövegéből határozottan ki nem tűnik. (Gyulai tsz. Pkf. II. 5203/1935.)

64. A *közjegyzői díj felszámításánál* együttesen tárgyalt hagyatékoknál az egyik örökhagyóról a másikra szállt érték is számításba vehető. (Veszprémi tsz. Pkf. 1503/1935.)

65. A *hagyaték átadó végzés* s annak azon része is, amely a kir. közjegyző díjait és költségeit megállapítja s annak megfizetésére a feleket kötelezi, mint az eljárást befejező és marasztalást tartalmazó birói rendelkezés már ezen természeténél fogva is *olyan végzés, amelyhez a bíróság kötve van*, azt tehát sem hivatalból, sem kérelemre saját hatáskörében hatályon kívül nem helyezheti, vagy meg nem változtathatja. (Gyulai tsz. Pkf. 5279/1935.)

66. A hagyatéki ügyekben az érdekelt felek csupán a tényleg felmerült és tételenként felszámított *készkiadásoknak* a közjegyző részére való *megtérítésére* kötelezhetők. (Kaposvári tsz. Pkf. 4773/1935.)

67. A 6800/1935. I. M. rendelet 12. §. utolsó bekezdése, a 13. §. 1. bekezdése, továbbá az 1894. évi XVI. t. c. 121. §. rendelkezései alapján kétségtelen, hogy a közjegyzői díjak és kiadások viselése tekintetében a felek felelőssége nem a hagyaték értékére, vagy az abból való kielégítés türesére korlátozott, hanem személyes felelősség. E tekintetben semmiféle jogszabály sem tartalmaz különleges rendelkezést arra az esetre, ha a hagyaték az 1894. XVI. t. c. XII. fejezetében körülírt eljárással az államkincstárnak adatik át. Ilyen esetben tehát *az államkincstár is*, mint más örökösök a *közjegyzői díjak és kiadások feltétel nélkül való megfizetésére kötelezendő.* (Gyulai tsz. Pkf. I. 4005/1935.)

68. Az a fél, aki bizonyos vagyontárgynak a hagyatékhoz való tartozását állítja s azt mint ilyent tárgyalás alá vonni kérte, ekként a közjegyző hivatalos ténykedésére okot szolgáltatván, a tárgyalással kapcsolatos díjakat és kiadásokat megfizetni tartozik, viszont az a fél, aki a kérdéses vagyontárgynak hagyatékhoz való tartozását vitássá tette, a közjegyzői díj megfizetésére nem kötelezhető. (Miskolci tsz. Pkf. 5634/1935.)

69. A haláleset felvételi iv tartalma szerint örökös minőségben kiskorú is érdekelve van s így az örökösödési eljárás az 1894. XVI. t. c. 1. és 2. §-a alapján hivatalból indítandó meg. Ennek az eljárásnak akadályául nem szolgálhat az a körülmény, hogy az örökhagyó hátramaradt házastársa a haláleset felvétel tartalmával szemben azt vitatja, hogy őt a hagyaték tárgyát képező közszerzeményi vagyonra kizárólagos örökösödési jog illeti meg s a hagyatékra vonatkozólag örökösödési bizonyítvány kiállítását kérni jogosult. Az örökös az *örökösödési bizonyítvány* kiállítását ugyanis a megindított örökösödési eljárás mellett is mindaddig kérelmezheti, amíg a kir. közjegyző az 1927. XIV. t. c. 12. §-ának utolsó bekezdésében említett 3 havi határidő elteltével a hagyaték tárgyalására határnapot ki nem tűzött. (Kaposvári tsz. Pkf. 1903/1935.)